

Aula- ja käytävätilat käyttäjien silmin

Case: JAMK Rajakadun kampus

Jenni Saukonoja

Opinnäytetyö

Joulukuu 2015

Matkailu-, ravitsemis-, ja talousala

Restonomi (AMK), palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma

Toimitilajohtaminen

Tekijä(t) Saukonoja, Jenni	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä 13.11.2015
	Sivumäärä 52	Julkaisun kieli Suomi
		Verkkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Aula- ja käytävätilat käyttäjien silmin Case: JAMK Rajakadun kampus		
Tutkinto-ohjelma Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) Kirsti Hintikka-Mäkinen		
Toimeksiantaja(t) Jyväskylän ammattikorkeakoulu, toimitilapalvelut		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyössä oli tarkoitus selvittää, miten käyttäjät kokevat nykyiset Jyväskylän ammattikorkeakoulun Rajakadun kampuksen aula- ja käytävätilat ja kuinka kyseisistä tiloista saataisiin monimuotoisia, aktiivisia ja sosiaalisia tiloja, jotka käyttäjät mieltävät omikseen. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Jyväskylän ammattikorkeakoulun toimitilapalvelut.</p> <p>Opinnäytetyössä noudatettiin kvalitatiivisen tutkimuksen periaatteita ja aineisto kerättiin kaksiosaisen toiminnallisen työpajan avulla. Tutkimus toteutettiin 8.9. – 18.9.2015 välisenä aikana. Työpajaan osallistui 16 hengen restonomiopiskelijaryhmä. Työpajan ensimmäinen osio oli havainnoiva ryhmätyö, joka koski fokuoituja Rajakadun aula- ja käytävätiloja. Työpajan toisessa osiossa oppilaat keräsivät materiaalia valmiiseen teemahaastatteluun. Teemahaastatteluun vastasi 56 henkilöä. Tämän opinnäytetyön aineisto muodostui opiskelijoiden ryhmätöistä ja teemahaastattelun vastauksista.</p> <p>Tuloksista kävi ilmi, että Rajakadun kampuksella vietetään vähän tuntiopiskelun ja työn teon ulkopuolista aikaa. Opiskelijat haluavat keskittyä kampuksella yksilö- ja ryhmätyötehtäviin, mutta nykyiset Rajakadun tilat eivät tarjoa tarpeeksi tiloja tehtävien tekemiselle. Eri-tyisesti tietokonepaikkojen tarve nousi vastauksissa esille. Käytävien ja aulojen ulkoinen ilme koettiin vanhanaikaiseksi. Käyttäjät toivoivat käytäville ensisijaisesti mukavia, moderneja ja kutsuvia ryhmätyö- ja yksilötiloja. Myös hiljaiset tilat ja rauhoittumisen tilat olivat toivottuja. Tiloihin toivottiin modernia, yhtenäistä ja kotoisempaa tunnelmaa.</p> <p>Johtopäätöksenä todettiin, että vapaamuotoisista opiskelutiloista on Rajakadulla huutava pula, joten tiloja tulisi lisätä auloihin ja käytäville sekä muokata niitä käyttäjien toiveiden mukaisiksi. Käyttäjät toivoivat Rajakadun kampukselta opiskelua edistäviä tiloja, mutta tiloista toivottiin vähemmän koulumaisia.</p>		
Avainsanat (asiasanat)		
tila, toimitila, oppimisympäristö, työympäristö, käyttäjäkeskeinen tilasuunnittelu		
Muut tiedot		

Author(s) Saukonoja, Jenni	Type of publication Bachelor's thesis	Date 13.11.2015 Language of publication: Finnish
	52	Permission for web publication: X
Title of publication The lobby and corridor areas viewed by the users Case: JAMK Rajakatu campus		
Degree programme Degree programme in Service Management		
Supervisor(s) Hintikka-Mäkinen, Kirsti		
Assigned by JAMK University of Applied Sciences, Facility Services		
Abstract <p>The objective of the thesis was to find out how the campus users experienced the current lobby and corridor areas at JAMK University of Applied Sciences Rajakatu campus, and how to make these spaces diverse, active and social spaces which the campus' users would consider their own. The thesis was commissioned by the JAMK University of Applied Sciences Facility services.</p> <p>The thesis followed the principles of qualitative research and the data was collected by a workshop that contained two parts. The research was carried out on 8.9 - 18.09.2015. The workshop was attended by 16 students majoring in Facility Management. The first section of the workshop was an observational team work regarding the focus and comprehensiveness of Rajakatu lobby and corridor spaces. In the second part of the workshop the students collected material for a theme interview. The theme interview was responded by 56 Rajakatu users. The material of this study consisted of the students' group work and the responses of the theme interviews.</p> <p>The results showed that the users did not prefer staying at the Rajakatu campus outside their studying and working time. At the campus the students wanted to focus on their individual and group work, but the current Rajakatu spaces do not offer enough possibilities for this. The results showed an urgent need for workstations with computers. The appearance of the hallways and corridors was considered old-fashioned. The users wished these spaces to be more integrated, modern and welcoming. Quiet and calming spaces were also wished. The users wished the atmosphere to be more home-like.</p> <p>It was concluded that informal learning spaces at Rajakatu were urgently needed and those spaces should be added into lobbies and corridors. These spaces should be customized by the users' wishes. The users hoped the Rajakatu campus spaces to promote learning, but it was wished that the look of the spaces would be less school-like.</p>		
Keywords/tags (subjects) space, facilities, studying environment, working environment, user-orientated space design		
Miscellaneous		

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Jyväskylän ammattikorkeakoulu	4
	2.1 Oppimisympäristöjen muutos JAMK:ssa.....	4
	2.2 Toimitilapalvelut JAMK:ssa.....	5
	2.3 Rajakadun kampus	6
3	Toimitilojen tarkoitus	8
	3.1 Tilojen kustannusten ja arvon muodostuminen	9
	3.2 Tilojen käyttötarkoitukset muutoksessa	10
	3.3 Käyttäjäkeskeinen tilasuunnittelu	11
	3.4 Learning corridors	13
4	Tutkimus	14
	4.1 Tutkimuksen tausta	14
	4.2 Tutkimustapa.....	15
	4.3 Tutkimuskysymykset ja aiheen rajaus.....	16
	4.4 Tutkimuksen toteuttaminen	20
5	Tutkimustulokset	21
	5.1 Työpajat.....	21
	5.2 Teemahaastattelun vastaukset	32
	5.3 Suunnitelma Rajakadun aula- ja käytävätilojen elävöittämiseksi.....	36
6	Pohdinta	38
	Lähteet	41
	Liitteet	43
	Liite 1: Sanasto	43
	Liite 2: Työpajan ohjeistus	44
	Liite 3: Teemahaastattelu Rajakadun käyttäjille.....	49
	Liite 4: Theme interview sheet	51

Kuvat

Kuva 1. Rajakadun kampus.....	6
-------------------------------	---

Kuviot

Kuvio 1. Rajakadun kampuksen kartta.....	7
Kuvio 2. Suvi Nenosen malli työnteon ulottuvuuksista (2007).....	8
Kuvio 3. C-siiven käytäväalueen pohjapiirros	18
Kuvio 4. D-siiven käytävä- ja aula-alueen pohjapiirros	18
Kuvio 5. F1-siiven aula- ja käytävä-alueen pohjapiirros.....	19
Kuvio 6. Ryhmä A:n näkemys F1-aulan ATK-tilasta.....	22
Kuvio 7. F1-aula uudelleen kalustettuna.....	23
Kuvio 8. Oleskelu- ja ryhmätyötila F1-aulassa	24
Kuvio 9. Lego-rakennelma käytävätiloista C-siiven luentosalin ympäristöstä.....	25
Kuvio 10. Kollaasi ryhmä B:n ideoista ja materiaaliehdotuksista	26
Kuvio 11. C-ryhmän näkemys F1-aulasta	27
Kuvio 12. C-ryhmän näkemys F1-siiven ATK-tilasta sisääntuloaulan ylätasossa	27
Kuvio 13. Ryhmä D:n idea C-siiven elävöittämiseksi.....	29
Kuvio 14. D-siipi ja esimerkkejä Jyväskyläläisten taiteilijoiden teoksista	30
Kuvio 15. Ääntä eristävät tuolit ja värikkyyds sopisivat myös Rajakadulle.....	31
Kuvio 16. Äänieristetyt sermit ja Vallilan verhot sisustuselementteinä D-siivessä	31
Kuvio 17. Teemahaastattelun vastaajien käyttäjätausta	32
Kuvio 18. Vastaajien ikäjakauma.....	33
Kuvio 19. Oppilaiden koulutustausta	33

1 Johdanto

Toimitilat ja tilasuunnittelu ovat murroksen edessä; nykyään tiloista toivotaan monikäyttöisiä ja muunneltavia kokonaisuuksia, jotka pystyvät täyttämään käyttäjien toiveet ja tarpeet. Käytävä- ja aulatilat on usein mielletty niin sanotusti läpikulkupaikoiksi, ja tältä osin ne täyttävätkin käyttötarkoituksensa. Toisaalta aula- ja käytävätiloja voitaisiin luonnehtia ”hukkaneliöiksi”, koska niitä koskevat myös esimerkiksi siivous- ja lämmityskulut, eikä näille tiloille ei ole monesti suunniteltu muuta käyttöä. Tilasuunnittelun saralla aula- ja käytävätilojen suunnitteluun on alettu vasta lähivuosina kiinnittää huomiota; nyt puhutaan esimerkiksi termistä ”*learning corridors*” (suom. oppimisen käytävätilat), jolloin tilasuunnittelun avulla pyritään aktivoimaan käytävä- ja aulatiloja uusiin käyttötarkoituksiin.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun (JAMK) Rajakadun kampuksen käytävä- ja aulatilat ovat vähäisessä käytössä, eikä nykyinen tilasuunnittelu tue niiden toiminnallisuutta. Tässä opinnäytetyössä oli tarkoitus ottaa selville, miten oppilaat ja muut käyttäjät kokevat nykyiset aula- ja käytävätilat ja miten kyseiset tilat voitaisiin ottaa aktiivisempaan, monipuoliseen ja sosiaalisempaan käyttöön. Opinnäytetyön lopputuloksena laadittiin JAMK:n toimitilapalveluille toimiva esitys, miten Rajakadun auloista ja käytävistä saadaan käyttäjiä palvelevia sosiaalisia ja monikäyttöisempiä tiloja.

Tämän opinnäytetyön keskeiset käsitteet ovat **tila**, **toimitila**, **oppimisympäristö**, **työympäristö** ja **käyttäjäkeskeinen tilasuunnittelu**. Nämä käsitteet on eritelty liitteessä yksi (liite 1) helpottamaan lukijan ymmärrystä aiheesta.

2 Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK) tarjoaa ensisijaisesti korkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta nuorille ja aikuisille Keski-Suomessa, Jyväskylässä. JAMK:n toimipisteet sijaitsevat eri puolilla Jyväskylää ja Saarijärven Tarvaalassa. JAMK tarjoaa opiskelupaikan 8 500 opiskelijalle, joita saapuu yli 70 maasta. JAMK:ssa voi suuntautua yli 30 tutkintoon kahdeksalla eri toimialalla. (Tutustu JAMK:iin 2015.)

JAMK:lla on vahva asema Jyväskylän seudun ja Keski-Suomen kehittämistyössä. Keski-Suomen liitto on linjannut maakunnan tulevaisuuden toimialoiksi biotalouden, digitalouden ja osaamistalouden, joita myös JAMK haluaa olla mukana luomassa ja kehittämässä uusien työpaikkojen ja yritysten syntymiseksi. Esimerkiksi digitalous vaikuttaa myös JAMK:n toimintaan paljon; nuoret ovat digikehityksen kärjessä, ja digitalisoituminen on johtanut myös siihen, että myös oppimisen muodot ja sen myötä myös opiskelumuodot ovat murroksessa. Myös JAMK:ssa halutaan keskittyä monimuotoiseen opiskeluun, jossa yhdistyvät nykyaikainen verkko-opetus ja perinteiset opiskelumuodot (esim. luennot ja luokkaopetus). (JAMK vuosikertomus 2014.)

Koulutuksen lisäksi JAMK tarjoaa osaamiseensa perustuvia palveluita, kuten tilanvuokrausta ja ravintolapalveluita, kulttuuripalveluita sekä opiskelijalähtöistä työvoimaa. Palvelut räätälöidään asiantuntijoiden, verkostojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa yhdessä muunneltaviksi palveluratkaisuiksi. (JAMK Palvelut 2015.)

2.1 Oppimisympäristöjen muutos JAMK:ssa

JAMK:ssa otettiin vuoden 2015 syksyllä käyttöön uudet opetussuunnitelmat. Opetussuunnitelmien ja koulutusrakenteen muutokseen liittyy hyvin olennaisesti myös oppimisympäristöjen muutos. Oppimisympäristöllä ei JAMK:ssa tarkoiteta enää vain fyysistä tilaa, vaan se ajatellaan laajempänä käsitteenä; esimerkiksi verkkoympäristöt ovat myös osa nykypäivän oppimisympäristöjä. Oppimisessa ja oppimisen rakenteessa on tapahtunut muutoksia, joihin JAMK haluaa vastata. (Ikonen 2014.)

JAMK:n johtoryhmä on miettinyt strategisia tavoitteitaan myös oppimisympäristöjen muutoksessa, ja se haluaa tilojensa tukevan yrittäjyyttä, mikä on yksi JAMK:n strategisesti painotetuimmista osa-alueista.

JAMK haluaa erityisesti painottaa oppimisympäristöissään myös seuraavia asioita:

- Tilojen tulee vahvistaa yhteistoimintaa ja vuorovaikutteisuutta (keskiössä ovat oppilaiden, opettajien ja työntekijöiden vuorovaikutussuhteet).
- Verkko- ja opetusteknologisia menettelyitä pyritään lisäämään opiskelussa.
- Opiskelijälähtöisyyttä pedagogisissa ratkaisuissa vahvistetaan.
- Niin sanottuja epämuodollisia oppimisympäristöjä lisätään, ja luokkatiloista tehdään monimuotoisia; luennot ja ryhmätoiminta korostuvat luokkamuuotoisuuden ja opettajakeskeisyyden sijaan.

(Ikonen 2014.)

2.2 Toimitilapalvelut JAMK:ssa

Jyväskylän ammattikorkeakoulun toimitilapalvelut tukevat oppilaitoksen ydintoimintaa kalustamalla laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sopivat, turvalliset, siistit ja terveet toimitilat sekä tuottamalla niihin tarvittavat toimitilapalvelut. Tila- ja turvallisuusasioiden lisäksi JAMK:n toimitilapalvelut vastaa myös siivous- ja ravintolapalveluasioista sekä paikoituksesta. JAMK:n vahtimestaritimi toimii toimitilapalveluiden alaisuudessa, ja toimitilapalvelut ovat mukana myös JAMK:n sisäilmatyöryhmässä.

(Toimitilapalvelut 2015.)

Toimitilapalvelut huolehtivat esimerkiksi muutto-, toimistotarvike-, kopiokone- ja pehmopaperisopimuksista. Ravintola-, siivous- ja turvapalveluhankinnat hoidetaan myös toimitilapalveluiden kautta. Palvelupäällikkö, viisi toimihenkilöä, aulapalvelusihteeri ja vahtimestaritiimi muodostavat JAMK:n toimitilapalveluiden henkilöstön. (Järvisalo 2015.)

2.3 Rajakadun kampus

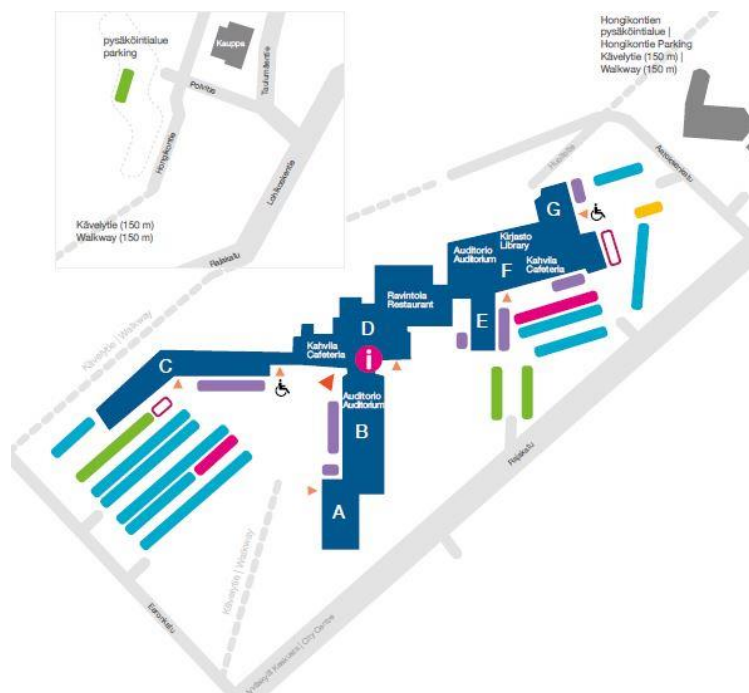
Rajakadun kampus sijaitsee nimensä mukaisesti Jyväskylässä Rajakadulla. Se on Jyväskylän ammattikorkeakoulun pääkampus ja toimii koko JAMK:n organisaation keskipisteenä. Rajakadulla sijaitsee JAMK:n hallinto ja monen muun palvelun toimipisteitä. Koulutusaloista Rajakadulle ovat keskittyneet matkailu-, ravitsemis- ja talousala, liiketalouden ala sekä suuri kirjo tekniikan aloja. (Pääkampus 2015.)

Kuva 1. Rajakadun kampus

Rajakadun kampus tarjoaa opiskelutilojen lisäksi mm. ravintolapalveluita (Rajacafe, pääkampuksen ruokala ja JAMKO – opiskelijakunnan voimin toimivan JAMKO cafen), liikuntamahdollisuuksia (kuntosali, liikuntasali), kaksi auditoriota ja kirjastopalveluita (Pääkampus 2015.)

Rajakadun kampus on jaoteltu seitsemään siipeen (A-G), joissa eri yksiköt ja painotusalat korostuvat. Rajakadun rakennus on neljä kerrosta korkea ja lisäksi siihen kuuluu kellarikerros. Rajakadun kokonaispinta-ala on noin 24 500 neliometriä. Rajakadun aula- ja käytävätilat muodostavat yhteensä 3 000 neliömetrin pinta-alan. (Jaakkonen 2015.)

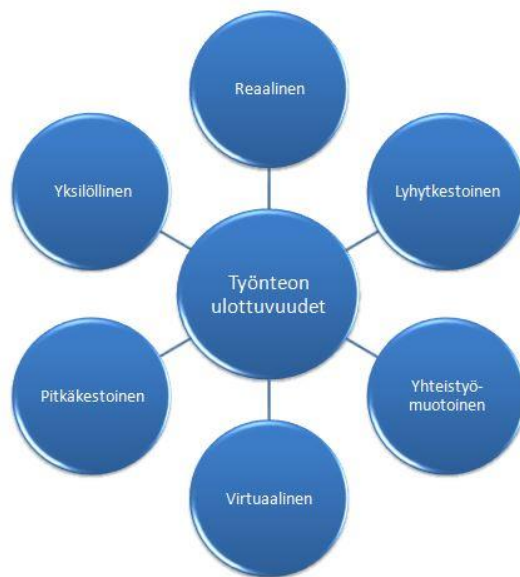

Kuvio 1. Rajakadun kampuksen kartta

3 Toimitilojen tarkoitus

Toimitilojen on tarkoitus tukea niissä tapahtuvaa ydintoimintaa sekä ihmisiä ja organisaatioita, jotka ovat tilojen käyttäjiä. Toimintaympäristöissämme on lukuisia erilaisia tiloja ja tilaratkaisuja, joilla kaikilla on tarkoitus; osa tiloista palvelee suoraan ydintoimintaa (esimerkiksi kouluissa opetustilat ja luentosalit, joissa itse opetus tapahtuu), ja näiden tilojen ympärille muodostuu aina myös ydintoimintaa tukevia tiloja, jotka edistävät ydintoiminnan tapahtumista. Esimerkiksi kouluissa tällaisia ydintoimintaa tukevia palveluita ja niille varattuja tiloja ovat kahvilat, ruokalat, kirjastot ja vapaat opiskelutilat. (Nenonen 2013.)

Alla oleva kuvio (kuvio 1) havainnollistaa työn eri ulottuvuuksia ja kuinka ne ovat sidoksissa toisiinsa. Nykyaikaisten, toimivien tilojen tulisi tukea eri työskentelytapoja.

Kuvio 2. Suvi Nenosen malli työnteon ulottuvuuksista (2007).

Tilat ovat olennainen osa myös työympäristöjä. Erityisesti työnteko on muuttunut globaalisti teknologian kehityksen seurauksena tietotyöksi. Monimuotoinen tietotyö ei sido tekijäänsä vain yhteen paikkaan, ja tämän murros vaatii uusia vaatimuksia myös työtiloille.

Työtilojen kehittäminen on nykypäivänä jatkuva prosessi, ja monet yritykset ja organisaatiot panostavat monitilatoimistoihin, joissa on niin muodollisia kuin epämuodollisia tiloja yksintyöskenteleville ja ryhmille. Tällaisten tilojen toivotaan lisäämään luovuutta ja vuorovaikutusta sekä niiden toivotaan kirvoittavan tiedonkulkua ihmisten välillä. Nykyaikaisen tietotyön tuottavuuden kannalta keskeisiä tekijöitä ovat toiminnan näkyvyys, työtyytyväisyys, vuorovaikutus, verkostointi ja innovointi. (Työympäristöt 2015.)

Edeltävää kappaletta voidaan peilata myös koulumaailman työympäristöihin ja oppimisympäristöihin. Koulu on opiskelijoille oppimisympäristö, jossa he tekevät töitä valmistuakseen ammattiin tai jatko-opintoihin. Opettajille ja monelle muulle ammatilliselle koulu on työpaikka. Teknologian murros koskettaa myös kouluja. Digitalisoituminen ja digiosaaminen vaativat uusia kehitysprosesseja myös koulujen ja kampusten tilaratkaisuilta, jotta ne vastaisivat nykypäivän käyttäjien tarpeisiin ja työelämän vaatimuksiin.

Tilat eivät ainoastaan palvele käyttäjiään, vaan ne välittävät sisustuksellaan ja ulkomuodollaan myös monenlaisia viestejä niiden käyttäjille ja vierailijoille. Tilat voivat viestiä esimerkiksi organisaation identiteetistä, aikeista, odotuksista, statuksesta ja historiasta. Tilasuunnittelulla voidaan vaikuttaa esimerkiksi ihmisten mielipiteisiin ja -kuviin, jotka vaikuttavat suoraan organisaation tai yhteisön imagoon. (Becker & Steele 1995, 47.)

3.1 Tilojen kustannusten ja arvon muodostuminen

Tilakustannukset ovat koulutuslaitosten tapaisissa organisaatioissa (esim. JAMK) yleensä 10 – 20 prosentin luokkaa kokonaiskustannuksista. Yleensä kuitenkin yli 20 prosentin tilakustannukset ovat koulutuslaitoksille suuri taakka. Tiloihin uppoavia kustannuksia ovat erilaiset ylläpitokustannukset, kuten siivous-, energia- ja vartiointikustannukset.

Tilakustannukset kamppailevat rahoitustarpeistaan samalla viivalla kuin muutkin organisaation päivittäiset kustannukset (esim. palkat, raaka-aineet ja koulutus). Ratkaisevaa on usein se, miten paljon toimitiloihin halutaan rahallisesti panostaa. (Pennanen 2014.)

Tilojen todellista arvoa ei voida kuitenkaan arvioida pelkästään elinkaarikustannusten ja rakennussuunnittelun valossa. Todellisen arvon tiloille tuo se, miten tilat tukevat ja palvelevat sen käyttäjiä ja organisaatioita saavuttamaan strategiset tavoitteensa. Esimerkiksi oppilaitoksissa suurin saavutettava tavoite on oppilaiden valmistuminen, jolloin tilojen tulee tukea tarpeeksi hyvin oppimisen eri osa-alueita ja opettajien työtä, jotta oppilaat valmistuisivat määräajassa. (Pennanen 2014.)

Tiloilla on paras mahdollinen arvo silloin, kun ne ovat aktiivisessa käytössä, jolloin myös tiloihin kohdennetuille kustannuksille saadaan hyötyä. Aina tiloille kohdennetuille varoille ei saada vastinetta eriävistä syistä, joita ovat esimerkiksi:

- tilojen vajaa käyttö
- tila ei ole välttämätön organisaation toimintaa ajatellen
- sellaisten ominaisuuksien puute, jotka eivät tue tilan käyttöä
- investointien kalleus hyötyyn nähden ja tilojen muuntaminen monikäyttöisimmiksi tiloiksi on kohtuuttoman kallista

(Pennanen 2014.)

3.2 Tilojen käyttötarkoitukset muutoksessa

Ihmisten tavat viettää vapaa-aikaa, asua, opiskella ja käydä töissä muuttuvat aikojen saatossa. Tämä vaikuttaa suoranaisesti myös siihen, miten eri tiloja käytetään. Ajan mukana myös monet tilat muuttavat tarkoitustaan ja niiden identiteetti muuttuu. Tilojen käyttötarkoitusten muuttuessa myös tilojen suunnittelu, toteutus ja uudistaminen kokevat murroksen. (Hietanen, Mikkonen, Nenonen & Nissinen 2011,7.)

Tutkija Suvi Nenonen (2013) toteaa, että tilojen käyttötarkoitusten muuttuminen on normaalia kehitystä ja tämän vuoksi myös tilojen muunnettavuuden merkitys korostuu nykypäivänä. Monesti muutoksiin varataan paljon rahaa ja resursseja, mutta Nenonen muistuttaa, että jo pienillä rahasummilla ja eleillä voidaan saada suurta muutosta aikaan.

Vuonna 2013 pitämässään luennessa *Brändi ja identiteetti oppimisympäristössä* Suvi Nenonen kertoo, kuinka esimerkiksi kouluympäristön ja oppilaiden suhde on muuttunut suurestikin vuosien saatossa.

Oppilaat kokevat suoranaiset opetustilat vain 1/3-osaksi koko oppimisympäristöä; eli oppimisympäristöistä 2/3-osaa muodostuu muista kuin opetukseen tarkoitetuista tiloista. Koulutehtävien tekoympäristöt ja -tavat ovat myös nykyiseltään muuttuneet suuresti.

Tehtävät tehdään nykyään kampuksilla eikä kotona, koska oppimistehtävistä on tullut entistä enemmän yhteistä tekemistä. Tämän vuoksi kampuksilla on suuri tarve tarjota opiskelijoille tiloja, joissa ryhmäytyminen ja tehtävien teko luonnistuu. (Nenonen 2013.)

3.3 Käyttäjäkeskeinen tilasuunnittelu

On tärkeää, että tilasuunnittelussa otetaan huomioon käyttäjien toiveet ja tarpeet, jotta tilat tulisivat mahdollisimman aktiiviseen käyttöön. Käyttäjien vastausten perusteella tehdään suunnitelmia, joiden pohjalta lähdetään kehittämään tiloja. Nenonen (2013) korostaa, että myös pienillä eleillä ja asioilla saadaan ympäristöön suuria muutoksia. Tällaisia pieniä eleitä ovat esimerkiksi tietyn alueen/ympäristön *uudelleen kalustaminen, uudelleen asettelu, viherkasvit, merkinnät ja maalipinnat*.

Suuria rahasummia ja pitkiä projekteja ei aina tarvita, jos halutaan kehittää tiloja. Jos tilat, joita on kehitetty pienin kustannuksin, eivät toimi, ne on helppo poistaa tai siirtää. Kuten kaikissa muissakin asioissa, myös tilasuunnittelussa virheet ovat inhimillisiä ja ne opettavat ja ohjaavat meitä toimimaan jatkossa paremmin.

Myös dosentti Olli Niemi (2012) Suomen yliopistokiinteistöt Oy:stä korostaa, että suurien pilottiprojektien rinnalle kaivataan lyhyempikestoisia demoprojekteja, jotta tiloja saadaan elävöitettyä. Monesti suuret tilamuutokset vaativat vuosien työn, mutta demoprojekteissa tilojen toimivuutta ja käyttöönottoa voidaan testata pienemmällä ja lyhyen aikavälin ratkaisulla.

Lyhyet demoprojektit voivat oppilaitoksessa ajoittua esimerkiksi kolmivaiheisesti:

1. Alkutilanteen ja toiveiden kartoitus keväällä
2. Tilojen muuttaminen kesällä, kun oppilaitokset elävät hiljaiseloa
3. Vaikutusten analysointi syksyllä, kun tilat on otettu käyttöön ja tulosten pohjalta tehtävät jatkotoimenpiteet

Niemen (2012) mukaan myös lyhyemmät, noin viikon kestävät demokokeilut tuottavat tulosta. Uudelleen sisustetut tilat valmistellaan muutamassa päivässä, ja niiden käyttöä seurataan viikon ajan, minkä pohjalta suunnitellaan mahdollinen paranneltu versio.

Käyttäjäkeskeistä tilasuunnittelua tarkasteltaessa dosentti Ari Pennanen (2014) tuo esille tärkeän faktan; kysyttäessä käyttäjien mielipiteitä ja toiveita tilojen käytöstä ei ole olemassa oikeaa tai väärää vastausta. Haastattelujen pohjalta tulee valtava määrä käsiteltävää tietoa, josta mikään ei ole väärää, vaikka tiedot olisivatkin ristiriidassa toistensa kanssa. Tämän tosiasian takia esimerkiksi kouluorganisaatioiden tilojen suunnittelu on osittain hyvin haasteellista, sillä kouluissa toimii valtava määrä eri alojen ihmisiä, joilla on eriäviä mielipiteitä ja tarpeita tilojen suhteen.

Lopulliset päätökset tilojen suhteen tekevät strategiset päättäjät, jotka mittaavat ja ohjaavat käyttäjien mielipiteiden tuloksia. Käyttäjäkeskeisessä tilasuunnittelussa lopulliset päätökset eivät läheskään aina ole kaikkia käyttäjiä miellyttäviä ratkaisuja, mutta ratkaisulla pyritään joka tapauksessa miellyttämään suurinta osaa käyttäjistä. Lopullisissa tilaratkaisussa pyritään myös välttämään sellaisia päätöksiä, joita pidetään yleisesti huonoina ratkaisuna (Pennanen 2014).

3.4 Learning corridors

Learning corridors -termillä tarkoitetaan toimitiloissa olevia julkisia tiloja, yleensä aula- ja käytävätiloja, joissa tapahtuu niiden perustarkoituksesta poikkeavaa käyttöä. Aula- ja käytävätiloista puhutaan ”hukkaneliömetreinä”, sillä yleensä niitä ajatellaan vain läpikulkupaikkoina eikä niissä tapahdu mitään poikkeavaa toimintaa.

Näitä tiloja koskevat kuitenkin kaikkien tilojen tavoin ylläpitokustannukset, kuten lämmitys- ja siivouskulut. Suomessa näihin julkisiin tiloihin panostaminen tilasuunnittelun näkökulmasta on vielä vähäistä, jopa olematonta. (Nenonen 2013.)

Aula- ja käytävätilat ovat kuitenkin jatkuvassa käytössä; esimerkiksi oppilaitoksissa oppilaat ovat jatkuvasti näissä tiloissa yksin ja yhdessä, ja ne muodostavat tärkeän osan heidän oppimisympäristöään. Maailmalla tilasuunnittelussa on herätty huomaamaan, että itse asiassa nämä julkiset tilat voivat parhaimmillaan tuoda hienosti esille koko organisaation identiteetin ja tarkoituksen, kun ne otetaan aktiiviseen, tarkoituksestaan poikkeavaan käyttöön.

Aula- ja käytävätiloista on monessa rakennuksessa muodostunut esimerkiksi näyttely- ja esittelytiloja, joihin tuodaan esille kiinnostavia asioita, mikä herättää myös käyttäjien kiinnostuksen. (Nenonen 2013.)

Nenonen (2013) valaisee myös, että aula- ja käytävätiloista on tullut myös tekemisen tiloja: Esimerkiksi oppilaitoksissa aula- ja käytävätiloihin voidaan keskittää muodollisia ja epämuodollisia oppimisympäristöjä, jotka opiskelijat ottavat omakseen. Näissä tiloissa opiskelijat voivat opiskella ilman opettajien ohjausta, mutta samalla opettajat voivat olla varmoja, että oppimista tapahtuu.

4 Tutkimus

Ammattikorkeakouluissa lopputöiden tutkimuksissa pyritään luontevasti tutkimaan sellaisia asioita, jotka liittyvät vahvasti lopputyön tekijän ammatti- tai toimialaan ja lopputyöt ovat usein työelämään sidoksissa. Tutkimustarpeita säätelevät käytännönläheisyys, työelämäkeskeisyys sekä ajankohtaisuus. Tutkimuskohteet kaipaavat usein kehittämistä, muuttamista, ylläpitämistä tai jopa uusien käytäntöjen luomista.

(Vilkkä 2005, 13.)

Tutkija Ilari Hetemäki (1999, 157) toteaa, että työelämän mielenkiinto tutkimuksen tekemisessä kohdistuu enemmänkin käytännölliseen ja soveltavaan tutkimukseen kuin teoreettiseen ja perustutkimukseen.

Perustutkimuksissa paneudutaan tiedon järjestelmälliseen tutkimiseen ja selvittämiseen, jonka tavoitteena on luoda pohjaa omalle tieteenalalle tai eri tieteenalojen välisille tutkimuksille. Soveltavan tutkimuksen tavoite on taas käytännöllisen hyödyn saavuttaminen.

Tämä opinnäytetyö pohjautuu vahvasti tämän työn tekijän omaan ammattisuuntautumisalanaan, joka on toimitilajohtaminen (Facility Management), ja se tehtiin toimeksiantona Jyväskylän ammattikorkeakoulun toimitilapalveluille, joilla oli tarjota ajankohtainen ja käytännönläheinen kehittämiskohde: aula- ja käytävätilojen sosiaalinen elävöittäminen.

4.1 Tutkimuksen tausta

Tämän opinnäytetyön aihetta lähdettiin kartoittamaan joulukuussa 2014. Aiheesta ja sen tarpeellisuudesta syntyi keskustelua ja lopullinen toive käytävä- ja aulatilojen elävöittämisestä Rajakadun kampuksella tuli Jyväskylän ammattikorkeakoulun tilapalveluilta. Yhteistyöhenkilönä toimi Jonna Järvisalo, joka toimii JAMK:n toimitilavastavana.

JAMK:n toimitilapalvelut sekä restonomiopiskelijat ovat jo aikaisemmissa projekteissa elävöittäneet mm. luokkahuoneita. Esimerkiksi C-siiven kolmeen luokkahuoneeseen on toteutettu kolme erilaista näkemystä viihtyisistä opiskelutiloista. Myös yhteisiin ryhmätyöskentelytiloihin on panostettu. Tämä opinnäytetyö pyrkii olemaan myös osaltaan sidoksissa aikaisempiin muutoksiin, sekä olla sopivia ja luova jatkumo luokka- ja ryhmätyöskentelytiloille, joissa oppilaat ja muut käyttäjät tulevat viettämään aikaa ja viihtymään.

Tekniikan tohtori Ari Pennanen (2014) on todennut, että tilojen tärkein arvo niissä tapahtuva toiminta ja toiminnan perusteella voidaan tiloille luoda niiden omalaatuinen luonne. Tässä opinnäytetyössä halutaan saavuttaa aula- ja käytävätiloihin sellaista toimintaa, jotta näistä tiloista huokuisi jatkossa niiden sosiaalinen luonne.

4.2 Tutkimustapa

Tässä opinnäytetyössä noudatettiin kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen periaatteita. Lähtökohtana laadullisessa tutkimuksessa on todellisen elämän kuvaaminen, johon sisältyy ajatus, että todellisuus on monimuotoinen. Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on tutkia kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti, vaikka tutkija ei voikaan sanoutua irti arvolähtökohdista. Arvolähtökohdat muovaavat olennaisesti sitä, miten pyrimme ymmärtämään tutkimaamme ilmiötä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 157.)

Hirsjärvi, Remes & Sajavaara (2007, 157) mukaan kvalitatiivisessa tutkimuksessa on mahdollista saada tulokseksi vain ehdollisia selityksiä johonkin aikaan ja paikkaan rajoittuen. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa ei ole yleisesti ajateltuna tarkoitus todentaa jo voimassa olevia (totuus)väittämiä, vaan pikemminkin löytää tai paljastaa tosiasioita ilmiöön liittyen.

Aineisto tähän opinnäytetyöhön kerättiin toiminnallisen työpajan sekä teemahaastattelun avulla.

Toiminnallisessa tutkimuksessa olennaisinta on, että siinä tutkimisen lisäksi pyritään myös muuttamaan valloillaan olevia käytäntöjä. Toiminnallisessa tutkimuksessa ei

ole vain tarkoituksena kuvata ja selittää, vaan myös muuttaa sosiaalista todellisuutta. Muutos voi tapahtua tai olla tapahtumatta ja se voi myös olla täysin erilainen kuin mitä alunalkaen on tavoiteltu. Toiminnallisen tutkimuksen avulla voidaan esittää ratkaisuja ongelmiin, jotka voivat olla esimerkiksi teknillisiä, sosiaalisia, ammatillisia tai eettisiä. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

Tämän opinnäytetyön työpajassa opiskelijat ohjattiin havainnoimaan nykyisiä Rajakadun aula- ja käytävätiloja ja esittämään muutos ja parannusehdotuksia tiloihin, jotta niiden sosiaalinen käytettävyys lisääntyisi oppilaiden keskuudessa.

Saaranen-Kauppinen ja Puusniekka (2006) toteavat verkkojulkaisussaan, että teemahaastattelusta puhutaan silloin, kun ennalta **valitusta aiheesta eli teemasta** esitetään tarkkoja kysymyksiä haastateltaville. Teemahaastattelussa on myös yleistä, että kysymykset esitetään vapaasti, eivätkä ne välttämättä seuraa valmista järjestystä ja myös valmiiksi muotoiltujen kysymysten ympärille voi muodostaa täydentäviä kysymyksiä. Teemahaastattelulle on olennaista, että niissä pyritään huomioimaan ihmisten tulkinat ja heidän merkityksenantonsa.

Tämän opinnäytetyön haastattelulomakkeesta käytettiin nimitystä teemahaastattelu, koska sen aihealue oli ennalta valittu ja haastattelijoille annettiin vapaat kädet haastattelun suorittamiseen sekä mahdollisuus täsmentäviin kysymyksiin oman harkintakyvyn mukaan.

4.3 Tutkimuskysymykset ja aiheen rajaus

Kvalitatiiviselle opinnäytetyölle olennaista on työn joustavuus ja se, että aihetta saatetaan joutua tarkentamaan tai jopa suuntaamaan uudelleen vielä aineistonkeruun yhteydessä. Tutkimusongelman tulisi kaikesta huolimatta olla rajattu ja selkeä, jotta esimerkiksi ulkopuolinen lukija ymmärtää aiheen mielekkyyden. (Hirsjärvi ym. 2007, 85.)

Tutkimuksen voi rajata monella tavalla. Tätä opinnäytetyötä rajasivat olennaisesti tutkimuskysymykset, lähdekirjallisuus sekä paikkasidonnaisuus.

Tässä opinnäytetyössä haluttiin saada vastaus kahteen pääkysymykseen:

1. Miten käyttäjät kokevat nykyiset aula- ja käytävätilat Rajakadulla?

2. Miten Rajakadun aula- ja käytävätiloja tulisi kehittää, jotta niistä saataisiin aktiivisia, monikäyttöisempiä ja sosiaalisia kohtaamispaikkoja, jotka käyttäjät mieltävät omakseen?

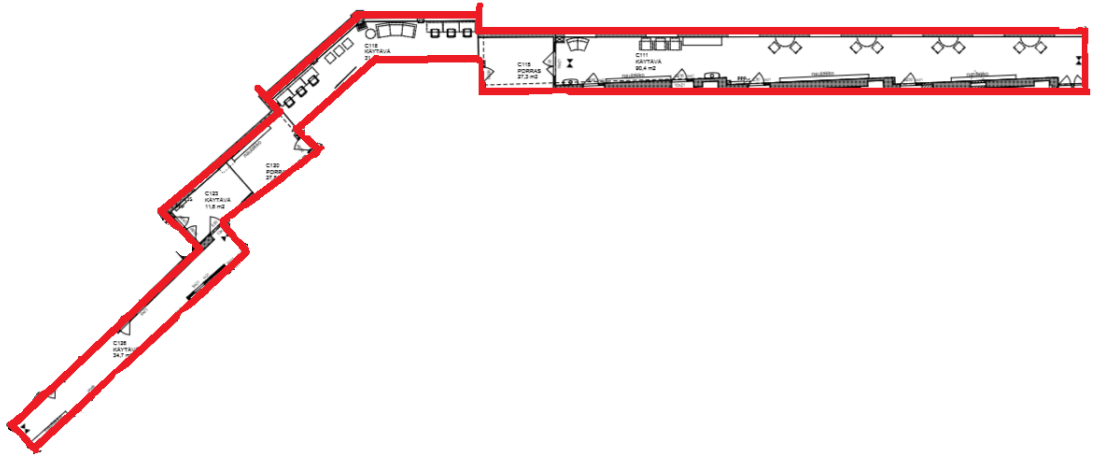
Näihin pääkysymyksiin lähdettiin hakemaan vastauksia kaksiosaisen työpajamenetelmän avulla. Työpajasta saadun aineiston pohjalta luotiin toteuttamiskelpoinen ja JAMK:n strategian mukainen suunnitelma aula- ja käytävätilojen elävöittämiseksi.

Tässä opinnäytetyössä työ rajattiin koskemaan vain osaa Rajakadun aula- ja käytävätiloista. Rajatut tilat olivat:

1. C-siiven käytävätilat
2. D-siiven käytävä- ja aulatilat
3. F1- siiven sisääntulo- ja aulatilat

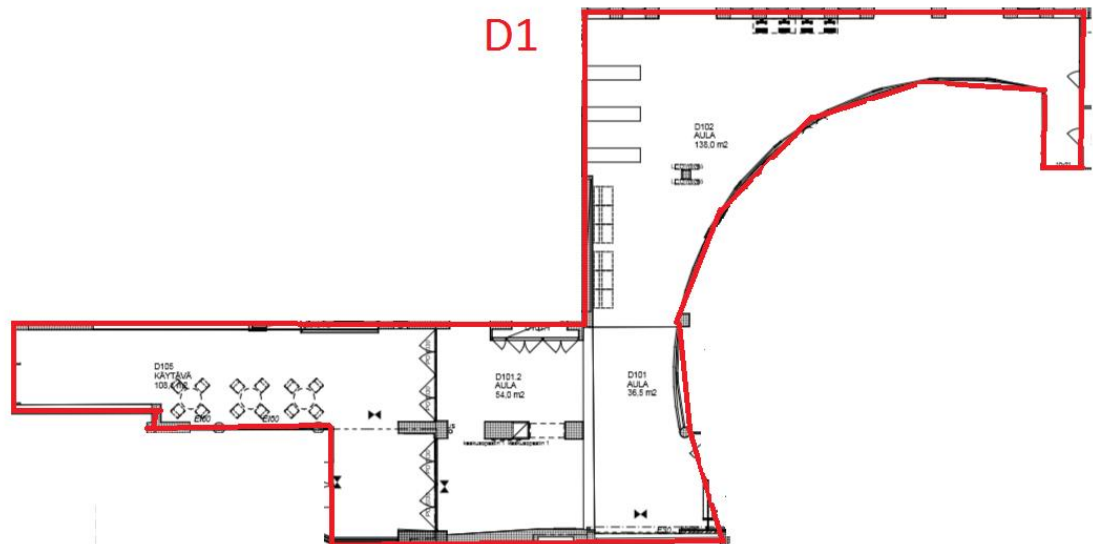
C-siivessä (kuvio 3, JAMK 2015) on kaksi kerrosta ja siellä opiskelevat pääsääntöisesti restonomiopiskelijat. Luokkatilojen lisäksi C-siivessä on moderni akvaariomainen luentosali/opetustila sekä opettajien työtiloja. Osa C-siiven luokista on sisustettu opiskelijälähtöisesti uudelleen oppimisympäristöjen tehostamiseksi.

C1

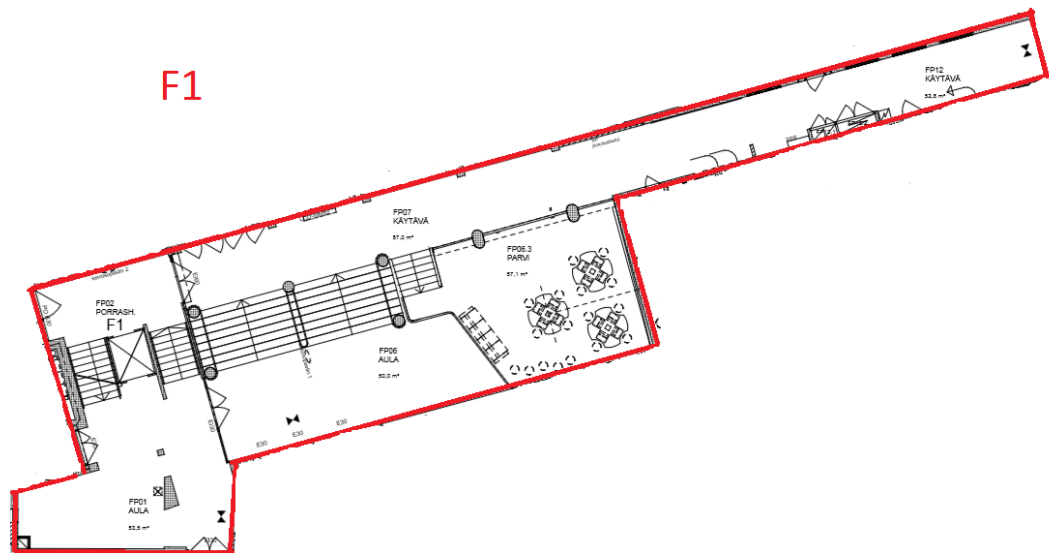
Kuvio 3. C-siiven käytäväalueen pohjapiirros

D-siivessä (kuvio 4, JAMK 2015) sijaitsee toinen kampuksen pääsisäänkäynneistä. D-siiveen on keskittynyt JAMK:n opiskelijapalvelut, infopiste, ruokala, RajaCafe-kahvila sekä muutamia kokoustiloja. D-siivessä ei ole luokkatiloja.

Kuvio 4. D-siiven käytävä- ja aula-alueen pohjapiirros

F-siipi (kuvio 5, JAMK 2015) on kokonaisuudessaan hyvin suuri ja ylemmissä kerroksissa on runsaasti opetus- ja työtiloja. F1 aulassa on kampuksen toinen pääsisäänkäynti ja F1-alueella sijaitsee mm. JAMK:n pääkirjasto, opiskelutiloja ja opiskelijajärjestö JAMKO:n kahvila.

1

Kuvio 5. F1-siiven aula- ja käytävä-alueen pohjapiirros

Rajakadun kampus pitää sisällään tuhansia neliötä käytävä- ja aulatiloja, jonka vuoksi aihe oli viisainta rajata koskemaan vain osaa tiloista. Lisäksi rajatut tilat valittiin jo aikaisempien luokka- ja ryhmätyöskentelytilojen muutoksien perusteella, tarkoituksena saada käytävä- ja aulatilosta luova jatkumo muutoksen kokeneille tiloille.

Tutkimuksesta saatavaa tietoa voi mahdollisesti soveltaa myös rajattujen tilojen ulkopuolelle. Esimerkiksi Rajakadun B-siipi on käymässä läpi remonttia ja sen valmistuessa vuonna 2016, voidaan sen käytävä- ja aulatilojen elävöittämiseen saada mahdollisesti hyödyllistä käytännöntietoa tästä opinnäytetyöstä.

4.4 Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimus toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä, työpajana. Työpaja toteutettiin JAMK:n 2.vuoden restonomiopiskelijoille, jotka opiskelevat toimitilajohtamista kurssilla *Space by design*. 16 opiskelijan ryhmään kuului suomalaisia ja yksi kansainvälinen opiskelija. Työpajan ohjeistus annettiin englanniksi.

Työpajassa oli kaksi vaihetta:

1. Opiskelijat jaettiin viiteen 3-4 hengen ryhmään, joissa he tutustuivat opinnäytetyössä fokuoituihin ja kehitettäviin aula- ja käytävätiloihin, joihin he loivat oman näkemyksensä tilojen elävöittämiseksi.
2. Ryhmille jaettiin valmis teemahaastattelupohja, jonka avulla he haastattelivat Rajakadun kampuksella viittä eri käyttäjää ja kysyivät heidän mielipiteitään, joilla aula- ja käytävätiloista saataisiin mielekkäitä sosiaalisia- ja kohtaamispaikkoja. Haastateltavien tuli olla eri alojen opiskelijoita ja/tai työntekijöitä.

Ensimmäisessä vaiheessa ryhmät saivat erilaiset havainnointityökalut esityksensä luomiseen. Työkaluja olivat:

Valokuvaus: Ryhmä lähti kameroiden kanssa ulos ja keräsi ympäristöstään kuvia, joiden avulla he kokosivat oman näkemyksensä tehtävänantoon.

Legot: Ryhmä rakensi Lego-palikoista näkemyksensä käytävätilojen elävöittämiseksi.

SIMS peli: Ryhmä suunnitteli oman näkemyksensä SIMS tietokonepelin avulla.

Työpajan kohderyhmäksi valikoitui Space by design- opintojakson opiskelijat, koska tilasuunnitteluprosessin tuntemus ja tulevaisuudessa kyky toimia asiantuntijana tilasuunnitteluprojekteissa olivat kurssin keskeisiä tavoitteita. (Space by design, 2015). Opintojakson yksi tavoitteista oli oppia arvioimaan tilojen toiminnollisuutta ja käytännöllisyyttä, joka nousi esille myös tässä opinnäytetyössä tarkasteltaessa Rajakadun aula- ja käytävätiloja. Tämä työpaja muodostui osaksi Space by design- opintojaksoa ja tuki sen sisällön toteuttamista.

Havainnointityökaluiksi muodostuivat valokuvaus, Legot ja SIMS-peli, koska niiden uskottiin innostavan oppilaita sitoutumaan työpajaan ja niiden kautta toivottiin löytävän uusia ja innostavia näkemyksiä tilojen kehittämiseksi.

Työpajan kesto oli kaksi viikkoa, ja työpajaa työstettiin ensisijaisesti kolme kertaa viikossa. Ensimmäisellä viikolla alettiin työstää ryhmien omia töitä, ja näiden töiden ollessa hyvässä vauhdissa opiskelijat lähetettiin haastattelukierrokselle.

Työpajojen ensimmäisen vaiheen ryhmätuotokset purettiin kahden viikon jakson jälkeen. Ryhmien aikaansaannoksista ja Rajakadun käyttäjille suunnatusta teemahaastattelusta muodostui tämän opinnäytetyön aineisto. Työpajan ohjeet löytyvät yksityiskohtaisesti liitteestä kaksi (Liite 2) ja teemahaastattelun kysymykset suomeksi (Liite 3) ja englanniksi (Liite 4) löytyvät liitteenä kolme ja neljä.

5 Tutkimustulokset

Tässä luvussa käsitellään tämän opinnäytetyön tutkimuksesta saatu aineisto. Aineisto koottiin kaksi viikkoa kestäneestä työpajasta, jonka toteuttivat 16 toisen vuoden resonomiopiskelijaa kolmen – neljän hengen ryhmissä, sekä teemahaastattelusta, johon vastasi 56 Rajakadun käyttäjää.

5.1 Työpajat

RYHMÄ A

Ryhmä A toteutti työnsä SIMS-simulaatiopelin avulla, ja heidän kehittämiskohteensa oli F-siiven pääsisääntulo ja sen ympäristö. Ryhmä koki F-siiven käytävä- ja sisääntulotilat liian kalusteluiksi ja täyteen ahdetuiksi. Ryhmän mielestä nykyiset kalusteet eivät ole sopivia eivätkä tilat kutsuvia viettämään käytävillä aikaa.

Ryhmän esityksessä korostuivat uudelleenkalustus, viherkasvit ja värit. Ryhmä koki, että F-siiven käytävätilojen yhteydessä oleva ATK-tila (Kuvio 6) voitaisiin uudelleen organisoida luomalla sen keskiöön ryhmätyötila ja reunoille tietokonepisteitä.

Kuvio 6. Ryhmä A:n näkemys F1-aulan ATK-tilasta

Varsinaisesta sisääntuloaulasta ryhmä vähentäisi kalusteita ja vaihtaisi tilalle kotoisempia, helposti puhdistettavia sohvaryhmiä. Kuvassa seitsemän on esitetty ryhmän näkemys sisääntuloaulasta. Aulan ja ATK-tilan suureen seinään ryhmä toivoi taideteosta, joka yhtenäistäisi tiloja.

Kuvio 7. F1-aula uudelleen kalustettuna

Ryhmän esityksessä korostui naulakoiden käytön vähäisyys, ja ryhmä esitti, että naulakot poistamalla aulasta saisi avaramman tilan, jolle voisi luoda lisäkäyttöä. Naulakot ryhmä korvasi pantillisilla säilytyskaapeilla, jonka kuka tahansa käyttäjä voisi itsellensä lunastaa koulupäivän ajaksi. Tässä ideassa korostui esimerkiksi talvivaatteiden ja arvokkaiden tavaroiden turvallisempi säilytys, sillä omistajat eivät halua kuljettaa tavaroita koko päivää mukanaan. Malliesimerkkejä kyseisistä säilytysratkaisuista löytyy esimerkiksi Jyväskylässä Priimus kampukselta ja Aalto-yliopistosta.

F-siiven vasemmassa laidassa sijaitsevan jo kertaalleen kalustetun oleskelutilan (Kuvio 8) ryhmä kalusti myös uudelleen suunnittelemalla tilasta kotoisamman pehmeän sohvaryhmän ja viherkasvien avulla. Ryhmä esitti, että tilaa eristämään voisi asentaa esimerkiksi virvoitusjuoma-automaatin.

Kuvio 8. Oleskelu- ja ryhmätyötila F1-aulassa

RYHMÄ B

Ryhmä B:n työkaluna ryhmätyössä toimivat Lego-palikat, joilla he ideoivat C-siiven käytävätiloja luentosalin ympäristössä. Ryhmä koki, että C-siivessä ei ollut tarpeeksi kutsuvia työtiloja, joissa opiskelijat voisivat tehdä opiskelutehtäviään. Ryhmä toteutti prototyypin legoista (Kuvio 9) ja sen lisäksi vahvisti näkemystään kuvien avulla. Ryhmä ideoi C-siipeen kotoisampaa ja värikkäämpää ilmettä.

Kuvio 9. Lego-rakennelma käytävätiloista C-siiven luentosalin ympäristöstä

Ryhmän toinen pääideoista oli parvelliset työtilat (kuvio 10), joiden alla toimisi tietokonepisteitä tai sohvaryhmiä ja parvella olisi mahdollisuus rauhoittumiseen ja loikoiluun. Parvilta löytyisi patjoja, peittoja ja tyynyjä. Parvien käytännöllisyydestä ja turvallisuudesta heräsi työpajojen purkutilaisuudessa keskustelua, mutta oikeanlaisilla ratkaisuilla parvista saisi helposti siivottavia ja turvallisia. C-siipi ei välttämättä ole optimaalisin paikka kyseisille parville käytävien ahtauden vuoksi, mutta kyseistä ideaa voisi ajatella esimerkiksi remontissa olevaan Rajakadun B-siipeen.

Toinen ryhmän pääideoista oli musta, vanhanajan liitutaulu, johon Rajakadun ja erityisesti C-siiven ensisijaiset käyttäjät voisivat jättää viestejä tuoden siiven identiteettiä esille. Ryhmä esitti taulun sijoittamista suosittuun järvimaisemakuvan päälle, mutta tiedostaessaan kuvan suosion esitti ryhmä liitutaulun sijoittamista käytävän toiseen päähän.

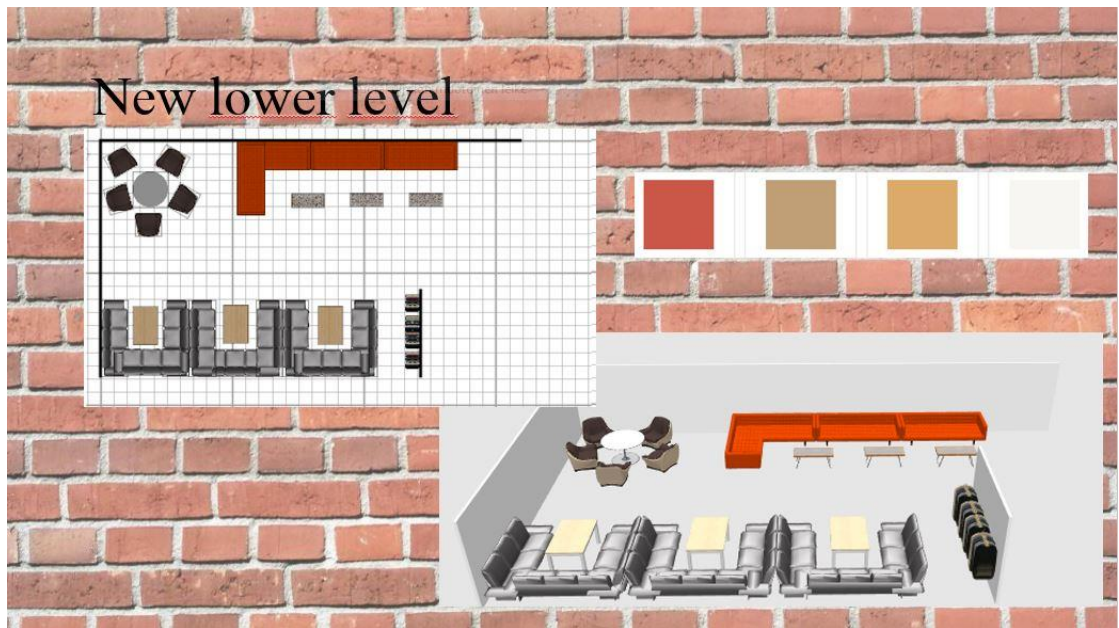
Kuvio 10. Kollaasi ryhmä B:n ideoista ja materiaaliehdotuksista

RYHMÄ C

Ryhmä C haki inspiraatiota muun muassa Jyväskylän yliopiston Ruusupuisto-kampukselta. Ryhmä C:n työkalu oli valokuvaus ja kehittämiskohteenä F-siipi. Ryhmän päätavoitteena oli saada sisääntulon ja käytävätilojen ensinäkymä paremmaksi.

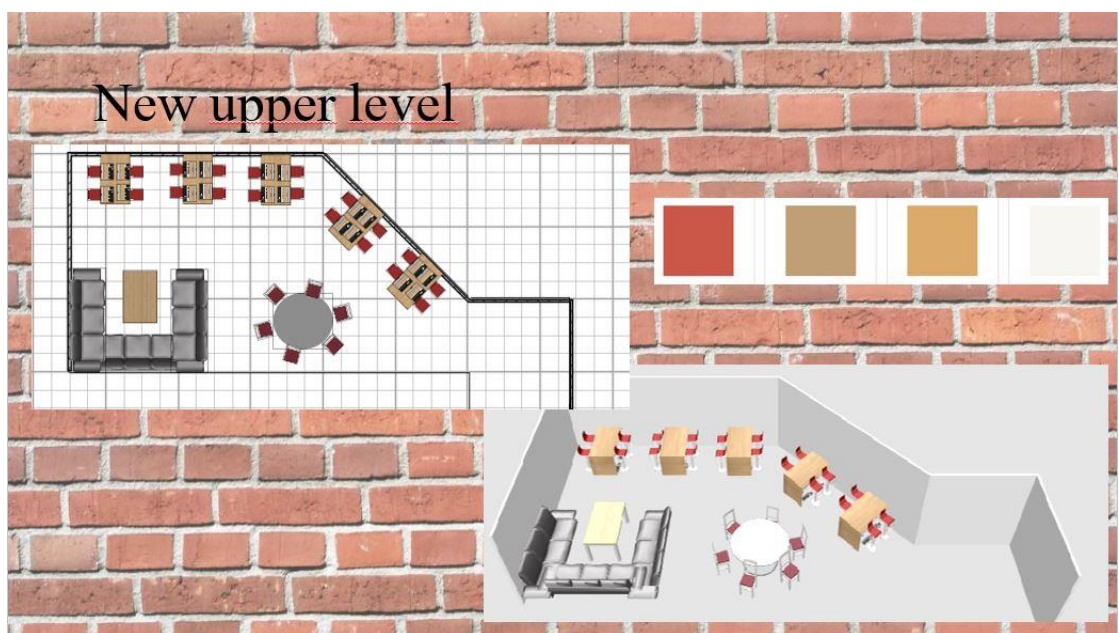
Ryhmä koki nykyisen ensinäkymän huonoksi ja tilat ylikalustetuiksi. ”Nykyinen näkymä F-aulassa on hyvin koulumainen ja tylsä”, totesi ryhmä esittäessään työpajan tuloksiaan. Käyttämättömien naulakkojen paljous arvelutti myös C ryhmää ja he pohtivat myös naulakoiden poistamista.

Ryhmän esityksessä korostuivat loosi-tyyliset istumaratkaisut sohvien (Kuvio 11) avulla (liiallisista irtotuolista kehkeytyvä meteli haluttiin kitkeä pois) ja tunnelman hakeminen käytäville kahvila- ja baariviritteisestä sisustamisesta. Esityksessä korostui ryhmätöiden teon mahdollisuus, ja myös hiljaisten tilojen lisäämistä esimerkiksi naulakoiden tiloille esitettiin.

Kuvio 11. C-ryhmän näkemys F1-aulasta

Yläkerran ATK-tilaan (Kuvio 12) haluttiin ehdottomasti tulostusmahdollisuus, ja tilan ilmettä haluttiin parantaa tylsästä kutsuvammaksi, vaikka tila onkin nykyiseltään myös suosittu. Kumpaankin kerrokseen ryhmä esitti värimaailmaksi punaista, ruskeaa, beigeä ja valkoista.

Kuvio 12. C-ryhmän näkemys F1-siiven ATK-tilasta sisääntuloaulan ylätasossa

RYHMÄ D

Ryhmä D:n kehittämiskohde oli C-siiven pitkä käytävä luokkatilojen edessä ja työkaluna ryhmä käytti SIMS-tietokonepeiliä. C-siiven käytävätilat ryhmä koki haastavaksi kohteeksi, sillä tilat ovat kapeat ja niiden yhteydessä sijaitsee paljon luokkia, joten käytävä ei saisi muodostua liian äänekkääksi paikaksi.

Ryhmän pääideana oli luoda kapeasta käytävästä ensisijaisesti näyttelytila C-siiven pääkäyttäjille, restonomiopiskelijoille. Seinille rakennettaisiin lasitetut näyteikkunat, joissa restonomien työt tulisivat hyvin esille. Lasien taakse valittaisiin töitä, joista vierailijat saisivat käsityksen restonomiopiskelijöiden ammattiopinnoista ja mitä tiloissa tapahtuu.

Ryhmä esitti myös, että tietokoneita vähennettäisiin C-käytävällä ja jätettävät PC-paikat olisivat ns. seisomapöytiä, joissa olisi tarkoituksena tehdä vähän aikaa vaativia tehtäviä. Käytävälle suunniteltiin enemmän istumatilaa: kapeita sohvia, joiden välissä olisi pieniä pöytiä.

Tilaan suunniteltiin yhdistävä väriteema RajaCafen kanssa, joka sijaitsee C-siiven vieressä. RajaCafen päävärit ovat punainen, sininen ja harmaa. Nykyiset värikkäät verhot haluttiin ehdottomasti pois C-käytävältä, ja uusissa verhoissa toivottiin yhtenäistävän väriteeman näkyvän. Kuviossa 13 on esitettyä ryhmän näkemys nykyisestä C-siivestä ja ryhmän esitys käytävätilan elävöittämiseksi.

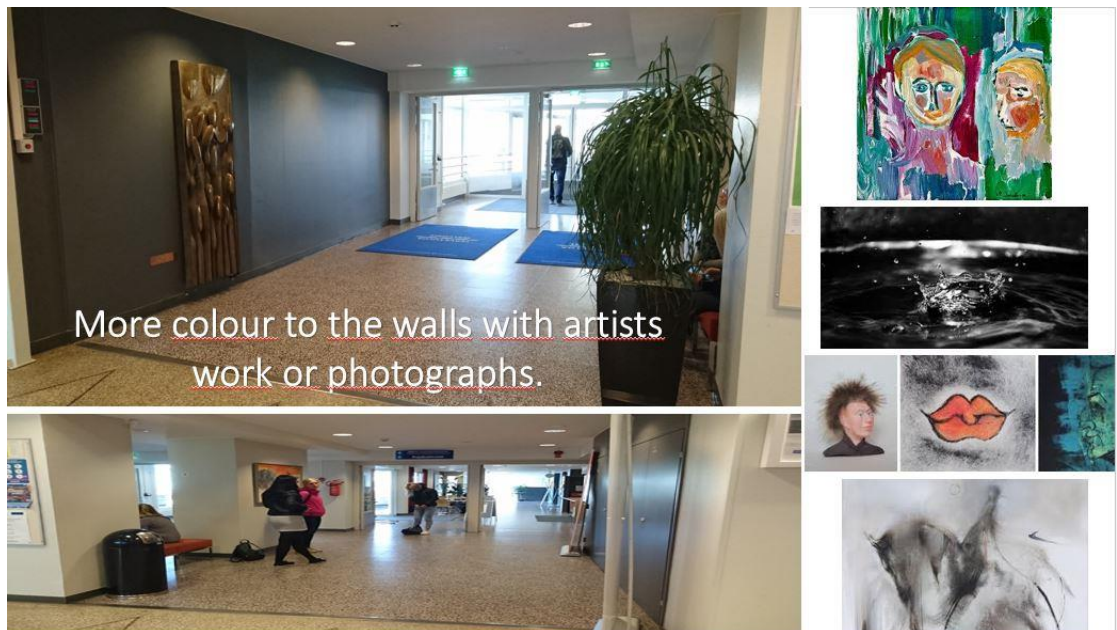
Kuvio 13. Ryhmä D:n idea C-siiven elävöittämiseksi

RYHMÄ E

Ryhmä E:n kehittämiskohteena oli D-siiven aula ja käytävätilat, ja heidän työkalunaan oli valokuvaus. Ryhmän tavoitteena oli saada D-siivestä moderni ja värikäs tila nykyisen ”sairaalamaisen” olemuksen sijaan.

Ryhmä oli miettinyt tilaratkaisuja hyvin paljon nykyisten kalusteiden uudelleen asettamisen kautta, mutta lisäämällä joukkoon myös tärkeitä yksityiskohtia. Ryhmän monipuolinen ideointi muodostui pienistä, mutta toteuttamiskelpoisista muutoksista.

Ryhmä halusi vanhat viherkasvit pois D-aulan käytäviltä ja tilalle uudet, vehreät kasvit. Seinätilaa ryhmä koristaisi jyväskyläläisten paikallistaiteilijoiden teoksilla, jotta jyväskyläläinen identiteetti näkyisi Rajakadun kampuksella (Kuvio 14).

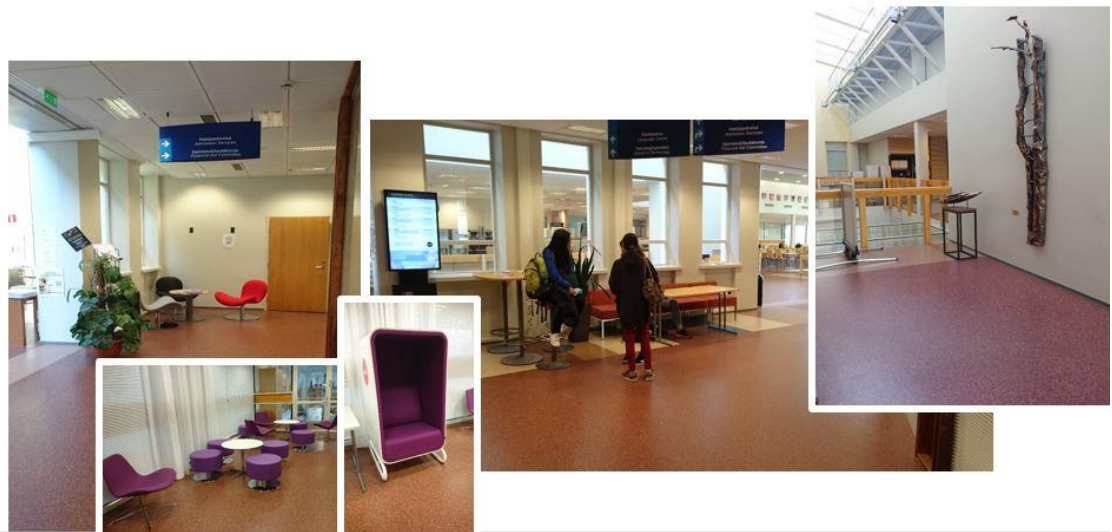

Kuvio 14. D-siipi ja esimerkkejä Jyväskyläläisten taiteilijoiden teoksista

Ryhmäläiset toivat esille, kuinka nykyinen ruokajonotus on erittäin epäkäytännöllinen ja sen parantamiseen voitaisiin vaikuttaa sisustamalla. Esimerkiksi tuomalla aulaan jonoa ohjaavia köysiaitoja voitaisiin saada jono kulkemaan lineaarisesti estämättä muiden liikkujien kulkua.

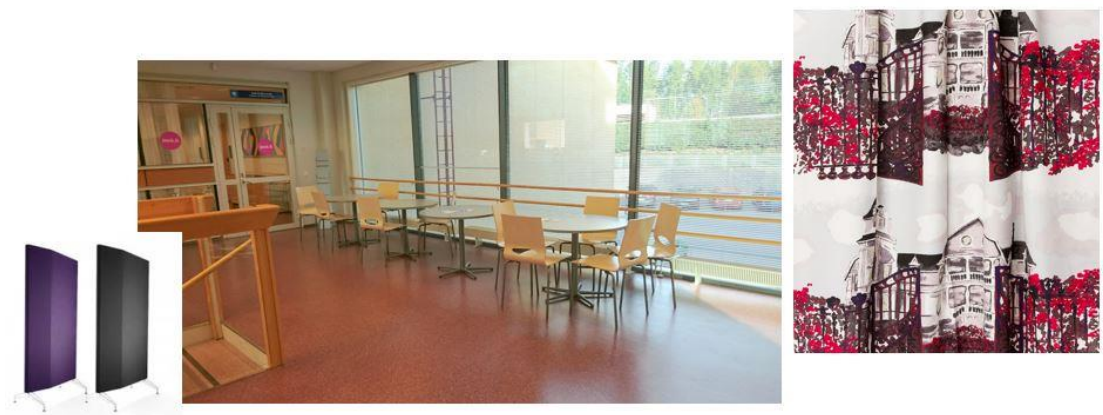
Ruokalan yhteydessä olevia naulakoita ryhmä esitti vähennettäväksi ja jäljelle jääviä naulakoita maalattavaksi. Naulakoiden yhteyteen ryhmä suunnitteli säilytyslokeroita. Ryhmä ehdotti informatiivisten TV-ruutujen ja sohvaryhmän lisäämistä D-aulan keskiöön.

Ryhmä haki inspiraatiota Jyväskylän ammattikorkeakoulun Dynamon kampukselta ja ehdotti esimerkiksi samankaltaisia kalusteratkaisuja kuin Dynamolla. Esimerkiksi pienet pinkit pöydät ja ääntä eristävät nojatuolit olisivat tervetulleita äänekkäille käytäville (Kuvio 15).

Kuvio 15. Ääntä eristävät tuolit ja värikyys sopisivat myös Rajakadulle

Käytävän verhot haluttiin myös uusia, ja korvaavaksi materiaaliksi ehdotettiin suomalaista designia, Vallilaa (Kuvio 16). D-siiven käytävään, jonka kautta kulku käy ruokalasta F-siipeen, ryhmä ideoi sohvaryhmän ja seisottavia ATK-pisteitä. Ruokalan perälle ryhmä uskoi mahtuvan ryhmätyötilaa, jos tilat äänieristettäisiin ruokalan melulta.

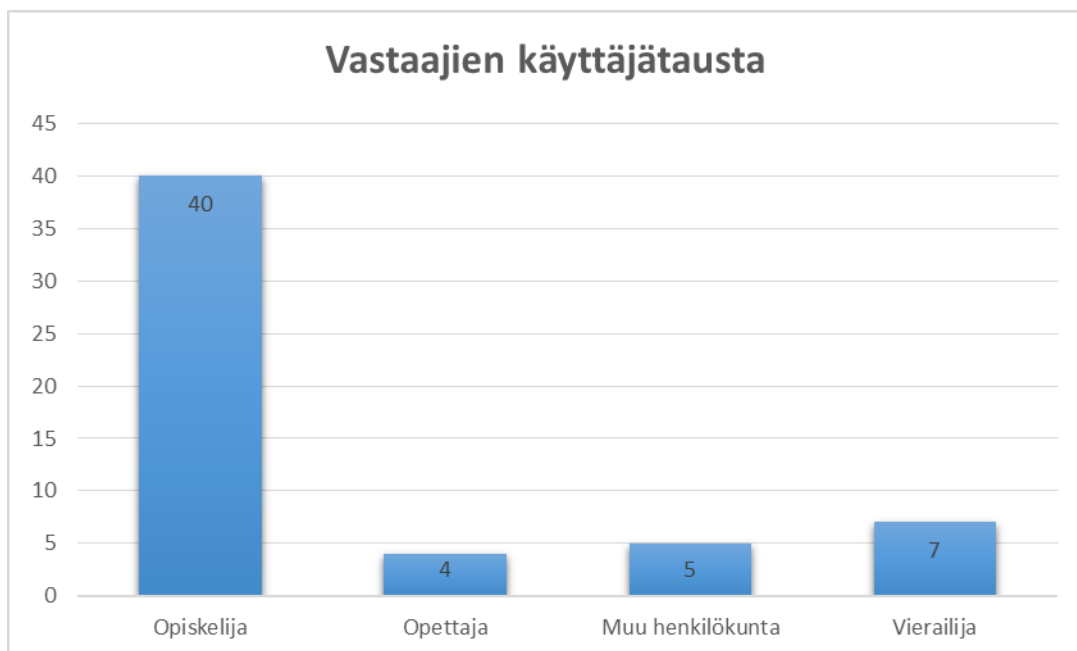

Kuvio 16. Äänieristetyt sermit ja Vallilan verhot sisustuselementteinä D-siivessä

5.2 Teemahaastattelun vastaukset

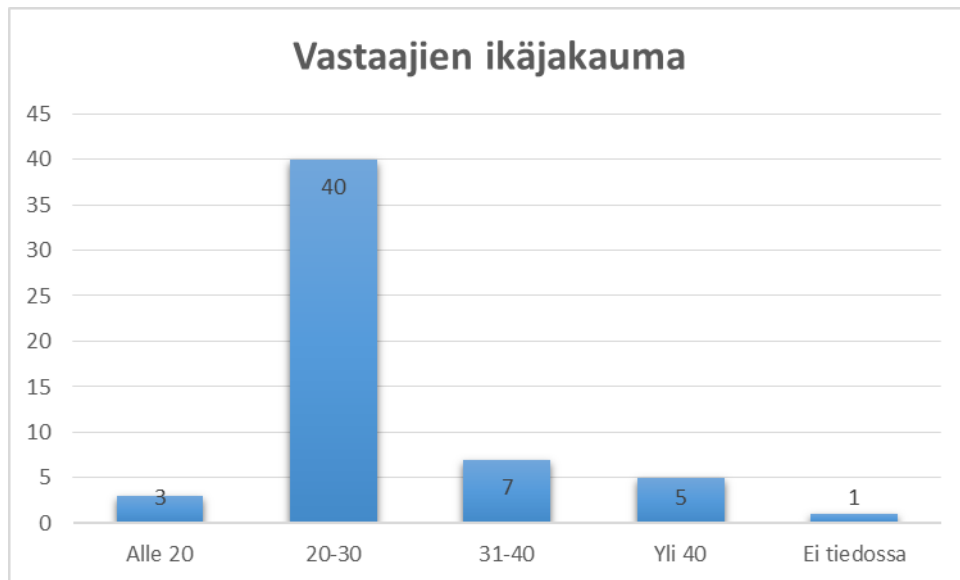
Jokaisen Workshop-ryhmän jäsen keräsi viiden Rajakadun käyttäjän vastaukset valmiiseen teemahaastatteluun, jossa kartoitettiin käyttäjien nykyisiä näkemyksiä ja tulevaisuuden toiveita, jotka koskevat Rajakadun aula- ja käytävätiloja. Kyselyyn vastattiin vaihtelevasti, ja osalla vastaus jäi vajaaksi, mutta myös hyviä oivalluksia ja ideoita kumpusi esiin.

Teemahaastatteluun vastasi 56 Rajakadun käyttäjää, joista valtaosa (40 henkilöä) oli päätoimisesti opiskelijoita. Vastaajien käyttäjätaustan jakauma on esitetty kuviossa kaksi. Haastatteluun pyrittiin löytämään vastauksia eri käyttäjäryhmiltä, mutta suurin osa Rajakadun käyttäjistä on opiskelijoita, joten myös vastaajien määrässä opiskelijoiden osuus oli suurin.

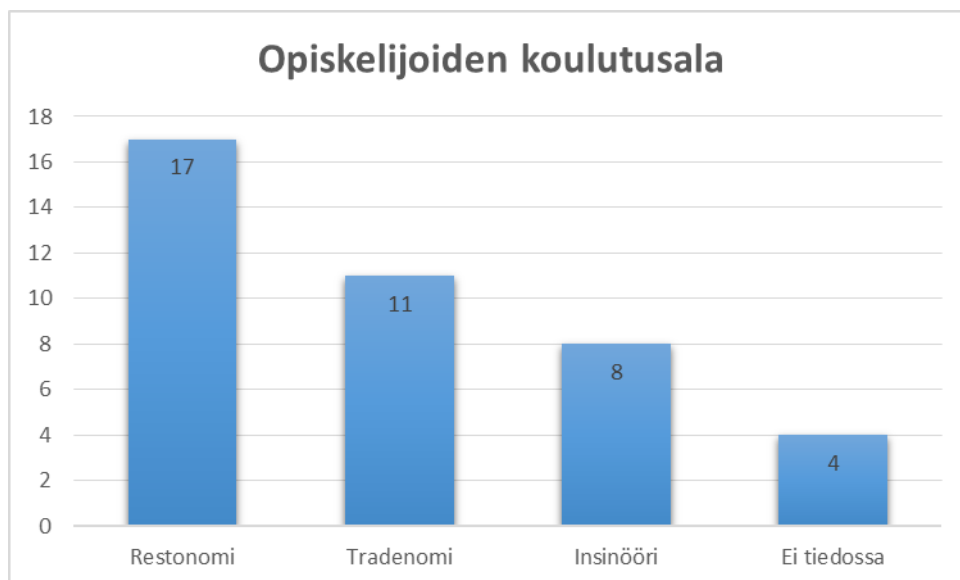
Kuvio 17. Teemahaastattelun vastaajien käyttäjätausta

Vastaajista 35 oli naisia, 20 miehiä ja yksi vastaaja ei ollut ilmoittanut sukupuoltaan. Iältään haastatteluun vastanneet olivat 17 – 58 vuotiaita. Kuviossa 18 on eritelty vastaajien ikäjakauma ja siitä välittyy selkeästi, että ammattikorkeakoulussa opiskelevat ovat pääsääntöisesti iältään 20 – 30 vuotiaita nuoria aikuisia.

Kuvio 18. Vastaajien ikäjakauma

Kuviossa 19 on esitettynä opiskelija-taustaisten vastaajien koulutusalat. Opiskelijoiden koulutustaustajakauma oli melko tasainen ja neljä vastaajaa ei halunnut sitä ilmoittaa. Suurin osa vastaajista oli restonomeja, joka selittynee sillä, että haastattelijat ovat myös samalta koulutusosalta. Haastatteluun pyrittiin saamaan vastauksia jokaisen koulutusalan oppilaiden joukosta, jotka päätoimisesti opiskelevat Rajakadulla.

Kuvio 19. Oppilaiden koulutustausta

Vastauksista selvisi, että kampuksella ei vietetä paljon opiskelun ja työnteon ulkopuolista aikaa, ja jos vietetään, toivoivat vastaajat ensisijaisesti opiskelumahdollisuuksia korostavia ratkaisuja. Opettajat olivat tyytyväisiä heille suunniteltuihin tilaratkaisuihin, mutta oppilaat kokivat, että heille ei ole tarpeeksi monikäyttöisiä tiloja kampuksella, missä viettää aikaa ja tehdä koulutehtäviä.

Ryhmä- ja erityisesti hiljaiseen opiskeluun toivottiin käytäville tiloja. Tietokoneiden määrän toivottiin erityisesti nousevan, sillä nykyinen määrä ei vastaa Rajakadun käyttäjämäärää ja koneiden tarvetta. Vaikka monella opiskelijalla on jo käytössään oma kannettava tietokone tai tablettikone, toivottiin silti ensisijaisesti koululta panostusta tietokonepaikkoihin. Myös pistokepaikkojen vähäisyydestä mainittiin muutamassa vastauksessa.

Rajakadun tilat koettiin vanhanaikaisiksi. Rajakadun ilmettä luonnehdittiin useassa vastauksessa tylsäksi ja tilat eivät monen mielestä kutsuneet viihtymään. Erityisesti toivottiin vähemmän koulumaista ilmettä ja muutosta moderniin ulkomuotoon.

Käytäville toivottiin enemmän väriä. Väriehdotukset koskivat rauhoittavia sävyjä, eikä kukaan ei toivonut räikeää ilmettä. Verhot olivat ensisijainen sisustuselementti, johon vastaajat yhdistäisivät myös räikeämpiä värejä ja joihin moni vastaaja toivoi panostusta. Design-kalusteet ja skandinaavinen sisustustyyli tulivat myös esiin vastauksista.

Opiskelijat kokivat istumapaikkojen puutteen suureksi ongelmaksi. Käytävillä ei ole opiskelijoiden mielestä tarpeeksi ajanviettoon soveltuvia paikkoja. Suuressa osassa vastauksista toivottiin pehmeitä istuimia ja sohvia. Myös valaistukseen toivottiin kiinnitettävän huomiota ja ympärille toivottiin enemmän kasveja ja maalauksia. Naisvastaajat toivoivat käytäville peilejä, jotta päivällä tapahtuva hiusten ja meikin ehostaminen olisi vaivattomampaa. 22-vuotias naisvastaaja kertoi ratkaisusta, joissa käytävien reunalle oli asetettu erivärisiä **Fatboy**-merkkisiä säkkituoleja, jotka veivät vähän tilaa ja olivat aktiivisessa käytössä.

Opettajat ja työntekijät toivoivat käytäville kalusteita, joita olisi helppo huoltaa ja siirtää. Erityisesti pyörien päällä olevat kalusteet koettiin hyväksi vaihtoehtoiksi. Yksi haastatteluun vastanneista oli Rajakadun siivooja, joka toivoi tilaratkaisuilta ymmärrystä siivoojan työhön, sillä esimerkiksi matot ja vaikeasti yletettävät pinnat vaikeuttavat siivoojan tarkasti mitoitettua työtä.

Ryhmätyöskentelyyn ja yleiseen oleskeluun opiskelijat toivoivat sohvaryhmiä ja helposti saavutettavia tiloja; näitäkään ei ole tarpeeksi, sillä nykyiseltään Rajakadulla on vaikeaa löytää ryhmätyötilaa. Hiljaisille yksittäisille konepaikoille on myös suurta kysyntää. 20-vuotias naisvastaaja kuvaili nähneensä muualla ratkaisun, jossa käytäville oli rakennettu riviin yksittäisiä sermillisiä työtiloja. *”Käytävän pituudelta oli tehty pieniä työtiloja, joissa oli tietokoneet ja työskentelytilaa. Jokainen työskentelypaikka oli yhdelle hengelle ja ne oli erotettu kiinteällä, ääntä vaimentavalla materiaalilla”* kuvaili vastaaja. Yllättäen myös päiväuni-mahdollisuus nousi vastauksista esiin. Opiskelijat toivoivat tilaa, jonne mennä ottamaan päiväunet ja rauhoittumaan pitkän päivän lomassa.

Hyvien tilaratkaisujen malleja käyttäjät kertoivat nähneensä JAMK:n Dynamon kampuksella, Jyväskylän yliopiston Ruusupuistossa, Priimuksella, Mankolassa, Innovassa ja Tampereen yliopistolla. Dynamolla mieleisiksi elementeiksi koettiin ääntä vaimentavat tuolit ja innovatiivinen luokkatila viidennessä kerroksessa. Ruusupuiston hiljaiset huoneet herättivät mieltymystä ja myös hotellien käytävöiden tyylikkyys mainittiin hyväksi tilaratkaisuksi. 22-vuotias kone- ja tuotantotekniikan opiskelija kuvaili Dynamon ja Mankolan tiloja selkeiksi ja siisteiksi verrattuna Rajakadun tiloihin.

Teemahaastattelussa kysyttiin mielipidettä musiikin soittamisesta aula- ja käytävöiden viihtyvyyden lisäämiseksi. Suurin osa vastaajista näki myös musiikin soittamisen käytävillä hyvänä ratkaisuna, mutta kukaan ei toivonut musiikkia liian kovalle ja sopivasta musiikista oli vaikea sanoa, sillä musiikkimaku on niin yksilöllinen asia.

Vastaajat kokivat myös puutteita roskakorien määrässä ja tulostusmahdollisuuden puute häiritsi myös useaa vastaajaa. 24-vuotias tradenomiopiskelija kehui Jyväskylän yliopiston tulostusmahdollisuuksia ja toivoi samankaltaista ratkaisua myös JAMK:iin.

TV-näyttöjä toivottiin käytävälle myös enemmän, mutta ei ohjelmien katsomiseen vaan tiedottamiseen koulun asioista ja tapahtumista.

5.3 Suunnitelma Rajakadun aula- ja käytävätilojen elävöittämiseksi

Tämän opinnäytetyön tutkimuksessa kävi ilmi, että Rajakadun käyttäjät eivät juurikaan vietä aikaansa kampuksella ja jos viettävät, aika kuluu työ- ja koulutehtävien tekemiseen. Käyttäjät kokivat, että kampus ei tarjoa tarpeeksi tiloja, joissa voi vapaa-ajalla edetä opinnoissa, eli tehdä yksilö- ja ryhmätehtäviä.

Eryteisesti opiskelijat kokivat vapaamuotoisten oppimistilojen tilojen riittämättömyyden ongelmaksi kampuksella. Ulkoasultaan Rajakadun aula- ja käytävätilat koettiin viihtymättömiksi ja tylsiksi.

Käyttäjät siis toivoivat koululle ominaisia tilaratkaisuja, jotta oppimistehtävien tekeminen helpottuisi, mutta koulun ulkoasusta toivottiin vähemmän koulumaista ja enemmän modernia ja viihtyisää.

Osittain Rajakadun käytävä- ja aulatilat ovat haastavia, sillä osa käytävistä on hyvin kapeita, joihin on esimerkiksi hyvin vaikeaa luoda ryhmätyöskentelylle sopivia tiloja. Ratkaisu kapeiden tilojen käyttöön ottoon olisi luoda näistä tiloista ensisijaisesti näyttelytiloja, kuten työpajan ryhmä D esitti. Vitriineihin koottaisiin oppilaiden tuotoksia opintojen eri vaiheista, jolloin käytäville välittyisi jokaisen alan ominainen tunnelma.

Kapeisiin käytäviin hyviä ATK-ratkaisuja olisivat seisottavat tietokonepöydät, joissa mahdollistetaan oppilaille mahdollisuus suorittaa lyhyitä tarkastuksia tai tehtäviä. Myös rivissä olevat sermillä erotettavat yksilötilat olisivat hyvä ratkaisu hiljaiseen työskentelyyn esimerkiksi luokahuoneiden läheisyydessä oleville käytäville.

Koska esimerkiksi sohvat ja sohvaryhmät veisivät kapeilta käytäviltä paljon tilaa, olisivat värikkäät säkkituolit hyvä ratkaisu kapeiden tilojen istumaratkaisuiksi. Tuoleja on helppo siirtää ja niihin on helppo tulla pitämään esimerkiksi pieniä kokouksia ryhmätöiden yms. tiimoilta.

D- ja F-siipien auloihin on mahdollisuus luoda kutsuvia ryhmätyötiloja sohvaryhmien muodossa. Erityisesti tämän opinnäytetyön ryhmät A ja C esittivät hyviä ratkaisuja selkeiden sohvaryhmäratkaisujen puolesta. Niin ryhmätöissä kuin teemahaastatteluiden vastauksissakin korostui sohvien ja istuinten mukavuus, joten nämä sohvaryhmät tulisi ehdottomasti toteuttaa pehmeistä, mutta helposti siivottavista materiaaleista.

F-aulan ensinäkemystä ja tilaratkaisuja voitaisiin parantaa harkitsemalla naulakoiden poistamista. Naulakoiden tilalle voitaisiin järjestää kutsuvia ryhmätyötiloja ja osa naulakoista voitaisiin korvata pantillisilla säilytyslokeroilla. Pantilliset säilytyslokerot kannustaisivat käyttäjiä tuomaan omia kannettavia Atk-laitteita, joka kompensoisi tarvittavien tietokoneiden määrää oppilaiden keskuudessa. F-aulan ATK-tila voitaisiin uudelleen kalustaa niin, että tietokoneet sijoittuisivat seinustalle ja keskustaan kalustettaisiin pieni ryhmätyötila.

Teemahaastattelun vastauksista kumpusi esiin myös rauhoittumisen tärkeys ja toiveet rauhoittumisen mahdollistaville tiloille. Ryhmä B esitti ryhmätyössään parvia, joiden yläosassa olisi mahdollisuus loikoilla ja levähtää. Idea olisi erittäin toteuttamiskelpoinen, kunhan parvista tehtäisiin tarpeeksi turvalliset (matalat) ja helposti siistittävät, jotta niistä ei aiheudu siistimishenkilökunnalle lisää työtä.

Näiden tilojen alle voisi hyvin liittää myös sohva- tai istuinryhmiä, jolloin ne olisivat erikoisia ratkaisuja kouluympäristöön.

Ryhmätöiden ja teemahaastatteluiden vastauksista kumpusi myös pienten, ehkä unohtettujen tarpeiden tärkeys. Roskakorit, tulostusmahdollisuus ja informatiiviset TV-ruudut olisivat erittäin tervetulleita käytäville. TV-ruutujen välityksellä toivottiin tietoa opiskelijoiden asioista ja – tapahtumista.

Käytävä- ja aulatilojen ulkoasusta toivottiin modernimpaa ja viihtyisämpää.

Ryhmätöiden purkutilaisuudessa heräsi myös oivallus siitä, että viihtyisiä ulkoasuratkaisuja löytyy usein ravintoloista ja kahviloista. Tämän ajatuksen voisi sisäistää niin kalusteratkaisuihin, kuin seinäpintojen ja verhojen materiaaleihinkin. Myös teemahaastattelun vastaajat toivoivat enemmän panostusta värivalintoihin. Viherkasvit, maalaukset ja peilit olivat toivottuja käytäville. Ryhmän D esitys

Jyväskyläläisten taiteilijoiden töistä oli erittäin hyvä oivallus, sillä kyseiset työt nostaisivat paikkakuntaylpeyttä ja tilojen viihtyvyyttä. Peilit olisivat erityisesti naisille tervetulleita, sillä päivittäinen ehostus tapahtuu tällä hetkellä saniteettitiloissa.

6 Pohdinta

Tutkimuksessa saatiin selville, että käyttäjät kokivat nykyiset aula- ja käytävätilat riittämättömiksi, eli tilat eivät tarjoa tarpeeksi mahdollisuuksia viettää niissä aikaa ja edistyä opinnoissa. Tutkimuksessa kävi myös ilmi, että kampusta ei mielletä paikaksi, jossa vietettäisiin paljon vapaa-aikaa, vaan ensisijaisesti kampuksella halutaan tehdä työ- ja opiskelutehtäviä. Tutkimuksen tulokset kuitenkin osoittivat, että vastaamalla käyttäjien toiveisiin lisäämällä vapaamuotoisia yksilö- ja ryhmätyötiloja ja panostamalla tilojen ulkoasuun käyttäjät saataisiin mahdollisesti jäämään kampukselle, jolloin myös käytävä- ja aulatiloihin muodostuisi sosiaalisempi ilmapiiri.

Kouluympäristön tunnelma muodostuu pääsääntöisesti opiskelusta, joten tätä ilmapiiriä olisikin tärkeää vaalia. Kuten jo tämän opinnäytetyön teoriasta kävi ilmi, tilat eivät ainoastaan palvele käyttäjiään, vaan ne viestivät myös käytöllään ja ulkoasullaan tilojen ja rakennuksen imagosta ja luovat olemuksellaan käyttäjille ja vierailijoille mielikuvia.

Nykyiset opiskelumuodot ovat erittäin sidoksissa tietotekniikkaan, minkä vuoksi on ilmiselvää, että tietotekniikan tarve muodostui suurimmaksi toiveeksi tässä tutkimuksessa. Jyväskylän tilapalveluilla on mahdollisuus vastata tähän toiveeseen elävöittämällä aula- ja käytävätiloja tarjoamalla yksilö- ja ryhmätyötiloja opiskelijoille lisäämällä kyseisiä tiloja käytäville ja auloihin. Mukavuuteen on kiinnitettävä huomiota, sillä nykyiset kalustusteet koettiin epämukaviksi, ja istumapaikkojen riittämättömyys kaikui myös käyttäjien vastauksista.

Vastapainoksi opiskelulle käyttäjät toivoivat rauhoittumisen mahdollistavia paikkoja. Tämä kertoo nykyisestä hektisestä elämäntyylistä, ja vaikka rauhoittuminen ei sinänsä lisää sosiaalisuutta, tilaratkaisuna tällaiset tilat olisivat käyttäjäkeskeisiä ja erikoisia ja poikkeaisivat sisustuselementtinä koulumaisista ratkaisuista.

Tilojen ensi- ja viimenäkemys on tärkeä. Kampuksen toivotaan tarjoavan opiskelun etenemisen mahdollistavia palveluita, mutta tilojen toivotaan olevan vähemmän koulumaisia. Mielestäni tämä asia oli keskeisin oivallus tässä opinnäytetyössä. Tiloista on turha luoda vain moderneja ja mukavia, jos tiloja on vain harvakseltaan, eivätkä käyttäjät pysty käyttämään niitä hyödyksi opinnoissaan. Koulujen yksi tärkeimmistä tarkoituksesta on saada oppilaat valmistumaan ja tätä missiota myös tilat voivat mitä parhaiten tukea.

Tutkimus muodostui kahdesta osasta, toiminnallisesta työpajasta ja teemahaastattelusta. Otanta oli mielestäni riittävä ja näkökulmia saatiin niin toimitila-alan opiskelijoilta, kuin muiltakin käyttäjiltä. Vastausten ja ratkaisujen samankaltaisuus oli huomattava, joten voidaan sanoa, että käyttäjillä on selkeä kuva siitä, mitä he toivovat kampukseltaan.

Työpajassa jokaisella ryhmällä oli hyviä oivalluksia ja he toivat ne parhaansa mukaan hyvin esiin. Ongelmaksi muodostui enimmäkseen annettujen työkalujen käytön osittainen osaamattomuus. Esimerkiksi SIMS pelissä on yli 2500 käytettävää sisustuselementtiä, mutta kävi ilmi, että ryhmät eivät löytäneet sopivia elementtejä tai osanneet soveltaa kaikkia ratkaisuja. Huolimatta pienistä puutteista, ryhmät onnistuivat hyvin.

Teemahaastatteluiden vastaukset olivat hyvin vaihtelevia. Niistä huokui osittain, että monet vastaajat eivät olleet selkeästi edes miettineet ympäröivistä tiloista juuri mitään, mutta vastapainoksi vastauksista kumpusi myös hyviä oivalluksia. Haastattelupohjan lopulliseen muotoon olisi voinut panostaa enemmän. On mahdollista, että ky-

symykset paremmin muotoilemalla vastauksista olisi voinut saada enemmän irti. Vastaukset kuitenkin tuottivat osan materiaalista tähän opinnäytetyöhön, mikä on pääasia.

Tässä opinnäytetyössä saatiin käyttäjien ääni hyvin kuuluviin. Ratkaisuja päätettäessä tulee pohtia, mitkä ratkaisut palvelevat suurinta osaa käyttäjistä ja mitkä ratkaisut voidaan resurssien puitteissa toteuttaa. Muutoksen ei tarvitse tapahtua kerralla ja monia tässä opinnäytetyössä ilmenneistä ratkaisuista voidaan kokeilla pienien demoprojektien avulla ja katsoa, miten käyttäjät ottavat tilat omakseen.

Sosiaalisuus ja tilojen eläväisyys muodostuu siitä, että tiloissa on ihmisiä ja tilat tarjoavat näille ihmisille mahdollisuuden toteuttaa itseään. Astuessa sisään Rajakadun kampukselle, tulevaisuudessa on mahdollista nähdä käyttäjät työn touhussa niin yksilö- kuin ryhmätöissä, palavereissa tai vaikkapa parvilla päiväunilla. Tästä muodostuu koulujen sosiaalinen ilme.

Lähteet

- Becker, M., Steele, F. 1995. Workplace by Design. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Hetemäki, I. 1999. Filosofian sanakirja. Helsinki: WSOY.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Ikonen, H. 2014. Oppimisympäristöjen muutos JAMK:ssa. Luento. Jyväskylän ammattikorkeakoulu 16.1.2014.
- Jaakkonen, V. Sähköpostihaastattelu. 2015. Viitattu 3.9.2015.
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 2015. Henkilöstöintra. Toimitilapalvelut. <https://intra.jamk.fi/toimitilat/Sivut/default.aspx>. Viitattu 19.5.2015.
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 2015. JAMK Palvelut. <http://www.jamk.fi/fi/Palvelut/>. Viitattu 11.2.2015.
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 2015. Pääkampus. <http://www.jamk.fi/fi/Yhteystiedot/Paakampus-Rajakatu/>. Viitattu 16.7.2015.
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 2015. Rajakadun pohjapiirustukset. Viitattu 28.10.2015.
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 2015. Space by design opintojaksokuvaus. https://asio.jamk.fi/pls/asio/asio_ectskuv1.kurs-sin_ks?ktun=MMPT1100&knro=&noclose=%20&lan=e. Viitattu 28.10.2015.
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 2015. Tutustu JAMKiin. <http://www.jamk.fi/fi/Tietoa-JAMKista/Tutustu-JAMKiin/>. Viitattu 11.2.2015.
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 2015. Vuosikertomus 2014. <http://www.jamk.fi/fi/Tietoa-JAMKista/vuosikertomus-2014/miten-koulutus-muuttuu-tulevaisuudessa/>. Viitattu 10.8.2015.
- Järvisalo, J. 2015. Sähköpostihaastattelu. Viitattu 19.5.2015.
- Nenonen, S. 2013. Identiteetti ja brändi oppimisympäristössä. Luento. Jyväskylän ammattikorkeakoulu 18.10.2013.
- Niemi, O. 2013. Opinmaisemien kehittäminen pilottien ja demojen avulla. Luento. Suomen ylioppilaskiinteistöt Oy 27.9.2012.
- Haapamäki, J., Hietanen, P., Mikkonen, V., Nenonen, S., Niemi, O., Nissinen, S., Rantanen, A., Ruoppila, S., Staffans, A., Teräväinen, H., Tyvimaa, T., Vartiainen, M. & Vuorela, M. 2011. Käyttäjälähtöiset tilat – Uutta ajattelua tilojen suunnitteluun. Tekes-julkaisu. Helsinki 2011.
- Pennanen, A. 2014. Tulevaisuuden oppimis- ja työskentely-ympäristöt. Luento. Jyväskylän ammattikorkeakoulu 16.1.2014.

Rakli ry. 2015. Työympäristöt. <http://www.rakli.fi/toimitilat/tyoymparistot.html>. Viitattu 28.3.2015.

Saaranen-Kauppinen, A.Puusniekka, A. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Verkojulkaisu. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Tampere 2006. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>. Viitattu 23.10.2015.

Vilkkä,H. 2005. Tutki ja kehitä. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Liitteet

Liite 1: Sanasto

TILA: Tila-sanalla tarkoitetaan fyysistä tapahtumapaikkaa, jolle voi muodostua erityispiirteitä siellä tapahtuvan toiminnan ja tilaa muokkaavien elementtien toimesta.

TOIMITILA: Toimitilalla tarkoitetaan tiloja ja tilaratkaisuja, joissa kaikissa tapahtuu niille suunnattua ydintoimintaa. Esimerkiksi kouluissa ydintoimintaa toteuttavia tiloja ovat esimerkiksi luokkahuoneet ja luentosalit. Usein ydintoiminnan ympärille muodostuu myös muuta toimintaa, jotka tukevat omalta osaltaan ydintoiminnan tapahtumista.

OPPIMISYMPÄRISTÖ: Oppimisympäristöillä tarkoitetaan niitä fyysisiä ja virtuaalisia tiloja, joissa tapahtuu oppimisen prosesseja.

TYÖYMPÄRISTÖ: Työympäristöt ovat fyysisiä ja virtuaalisia tiloja, joissa tapahtuu työelämän prosesseja.

KÄYTTÄJÄKESKEINEN TILASUUNNITTELU: Käyttäjakeskeisessä tilasuunnittelussa otetaan huomioon käyttäjien mieltymyksiä ja mielipiteitä, kun tiloja halutaan muokata palvelemaan paremmin tiloissa tapahtuvia toimintoja.

Liite 2: Työpajan ohjeistus

Improving Rajakatu's lobby and hallway areas as more social meeting places

JENNI SAUKONOJA G8034/MPA12S1

THESIS 2015

Research background

- Rajakatu campus's surface area is 24 500 square metres
- Hallway and lobby areas contain 3000 square metres
- Today Rajakatu's hallway and lobby areas are in minimal use
 - Still these areas contain basic operating costs like heating and cleaning costs
- JAMK Facility Management services want Rajakatu users (**students, teachers, other employees and visitors**) to take hallway and lobby areas in more social use so that these areas would create a social atmosphere

OUR GOAL

To **think** and **create** new **IDEAS** to improve lobby and hallway areas so that Rajakatu users will take them as their own and want to spend more time at hallways and lobbies

Workshop 8.9 – 18.9.2015

- [Tuesday 8.9 > Start of the workshop](#)
 - [Wednesday 9.9 > Independent work in groups](#)
 - [Friday 11.9 > Theme interview sheet](#)
 - [Tuesday 15.9 > Independent work in groups](#)
 - [Wednesday 17.9 > Preparation of the final Presentations](#)
 - [Friday 18.9 Final presentations for the studying group, me and JAMK Facility services](#)
-

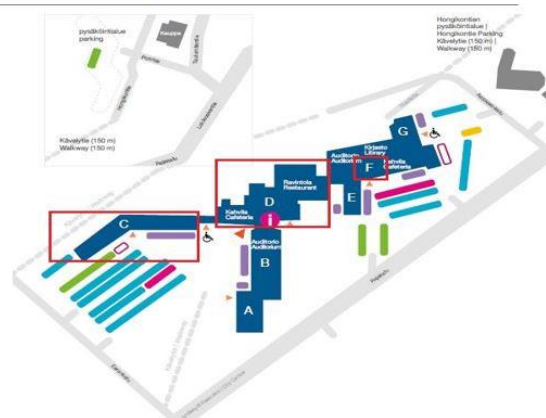
Group assignment

- Form a group of 3.
- Choose an area from three given areas from Rajakatu's lobby and hallway areas
 - Two of the areas will be used twice
- Each group will be given their own tools to carry out this assignment
 - Two of the tools will be used twice

The areas to improve are

- C-wing hallways
- D- wing hallway and lobby area
- F1- wing lobby area
- If needed, you can ask blueprints from:
ville.jaakkonen@jamk.fi

The individual tools for each group are

○ **Photographing**

- ❖ You can go where ever you want and take pictures of **things** and **scenes** that you find as a good element to impress your group's vision to improve the hallway and lobby areas to become more social places

○ **THE SIMS simulation game**

- ❖ This game has a buiding mode that gives you access to every building object (furniture, wallpapers, floors, etc.). Use this mode to bring out your group's ideas

○ **Lego blocks**

- ❖ Use lego blocks to create your unique view for brighten the social atmosphere

Things you can think about

- Wall materials (paints, photographs, paintings etc.)
- Floors (carpets etc.)
- Furniture
- Colors
- Music (if you think it's for the good)
- Lightning (lamps)
- Other helpful things to improve these hallway and lobby areas
- **Please take on count:**
 - Rajakatu building is protected building, it's not possible to remove walls for example
 - Basically there's no budget, but be **reasonable** and the ideas must be **executable**

Individual assignment

- You are given a ready **theme interview** sheet

 - Walk around Rajakatu campus and find **five** users to answer this interview
 - Try to find at least
 - One student
 - One teacher or other Rajakatu employee
 - One visitor **to be interviewed**

 - You are still given instructions for this part on Friday 11.9.
-

Please remember

- Keep an open mind

 - The final work will not only be the material for my thesis but also a material for **JAMK Facilities Management** to improve YOUR satisfaction in your campus
-

Liite 3: Teemahaastattelu Rajakadun käyttäjille

TEEMAHAASTATTELU RAJAKADUN AULA- JA KÄYTÄVÄTILOJEN ELÄVÖITTÄMISEKSI

Jyväskylän Ammattikorkeakoulun toimitilapalvelut haluaa parantaa käytävöitysten viihtyvyyttä, jotta Rajakadun käytävillä ja auloihin muodostuisi sosiaalinen ilmapiiri, jossa käyttäjät viettävät aikaansa. Tämä opinnäytetyöhön toteutettava teemahaastattelu haluaa kartoittaa käyttäjien mielipiteitä koskien aula- ja käytävätiloja.

Tähän kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia.

PERUSTIEDOT:

Ikä:

Sukupuoli:

Oletko: Oppilas ___ Opettaja ___ Henkikunta ___ Vierailija ___

Koulutusala:

1. Miten paljon vietät aikaa kampuksella opiskeluajan/työajan ulkopuolella? Jos et vietä aikaa kampuksella opiskeluajan/työajan ulkopuolella, miksi et?

2. Mitä teet kampuksella, kun et ole oppitunnilla tai töissä?

3. Onko mielestäsi kampuksella tarpeeksi vapaamuotoisia tiloja joissa viettää aikaa?

4. Mitä asioita toivoisit käytäviltä löytyvän, jotta viihtyisit siellä?

5. Mitkä sisustuselementit lisääisivät käytävien viihtyvyyttä?

6. Sopisiko sinusta tausta- tai tunnelmamusiiikki käytävälle? Jos, niin millainen?

7. Oletko nähnyt muualla toimivan tilaratkaisun, joka voisi toimia Rajakadun auloissa tai käytävillä? Kerro siitä lyhyesti.

8. Heräsikö mieleesi muita ideoita? Sana on vapaa:

Kiitos vastauksistasi!

Liite 4: Theme interview sheet

Theme interview: Improving Rajakatu's lobby and hallway areas as more social places

Jyväskylä University of applied sciences Facility Management services want to improve Rajakatu campus' lobby and hallway areas so that Rajakatu users want to spend more their time there and that these areas would create a more social atmosphere. This theme interview wants to find out about users' opinions about Rajakatu's lobby and hallway areas.

Answering this interview takes about 10 minutes.

Basic information:

Age:

Gender:

Are you: Student__ Teacher__ Other staff__ Visitor__

Field of education:

1. How much do you spend your time on campus outside your studying time / working hours? If you don't spend time outside your studying time / working hours, why not?
2. What do you do on campus, when you do not have a lesson or you are not working?
3. Do you think the campus has enough informal spaces in which to spend your time?
4. What things would you like to lobbies and hallways to include so you would enjoy your time there?

5. What are the elements that would increase your comfort at hallways and lobbies?

6. Should there be background or mood music in hallways and lobbies? if so, what kind?

7. Do you know some good example or solution of well-organized space from another building that would also work in Rajakatu hallways or lobbies? If you do, tell about it briefly:

8. Do you have another ideas considering Rajakatu hallways and lobbies? The word is free:

Thank you for your answers!